

Helyi
Esélyegyenlőségi
Program

ÚJLENGYEL KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

HEP 2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	30
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	41
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	44
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	50
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	54
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	54
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	56
10. A HEP IT részletei.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	56
2. Jövőképünk	57
3. Megvalósítás	61
4. Elfogadás módja és dátuma	65

/források: Központi Statisztikai Hivatal adatai, önkormányzati adatok, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Intézményi adatszolgáltatások/

Bevezetés

Összhangban az az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvénnyel, (Ebktv.) és a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelettel, valamint a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40 § (1) bekezdés 28. pontja alapján kibocsátott 2021. július 1-től hatályos a Belügyminisztérium által elkészített „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” című dokumentummal összhangban Újlengyel Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjában (HEP) rögzíti az esélyegyenlőség megvalósítása érdekében szükséges feladatait. Az önkormányzat az Ebktv. 31. § (2). bekezdése alapján e programmal összehangolja az esélyegyenlőséget érintő más dokumentumait,¹ és a HEP elkészítésébe bevonja partnereit, különösen a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóit.²

A település bemutatása

Pótharaszt a kőrösi marhahajtó út Pest előtti nagy állomása volt. Itt mustrálták és pihentették az állatokat, mielőtt továbbhajtották volna. Az egykori mezővárosnak vásártartási jog is volt- ma csak a Puszta-templom romjai emlékeztetnek az egykori virágzó településre. A másik – csak dülőnevében felidézhető – település, Vatyia is a marhahajtó út mentén feküdt, de nem ért el olyan fejlettségi szintet, mint Pótharaszt, vagy a szomszédos Vacs. A hely őstörténete annál érdekesebb. Régészeti leleteiről a középső bronzkor névadójává vált „Vatyai kultúra” néven.

Újlengyel valóban új településként jött létre az egykori Vatyia pusztáján. A Tisza-vidéki hitelintézet Rt igazgatója, Lengyel Zoltán szervezte a telekosztásokat. Saját adományaként ingyen telket juttatott a község háza, az iskola és a templom részére: ezért a település hálából felvette az adományozó nevét. Romantikus múltjához tartozik a betyárvilág egy-egy emléke. Pusztulása (1600) után Vatyia a Bihary, majd a gróf Steinlein család tulajdonába került s Újhartyánhoz csatoltatott. Majorsági népessége csak lassan emelkedett a múlt század utolsó harmadában. Vatyia, valamint a külterületeken kialakult Újtelep és Lengyelfalva (1907) csak 1945. után egyesült, s alakult önálló községgé, ez év tavaszán érkezett meg a község önállóságáról hozott végleges döntés. A Képviselőtestület határozatát mely szerint a község önálló a Belügyminiszter 190.30/1946. III. 11. számú leiratában „Lengyelfalva, Újtelep, Vatyia puszta lakott helyek községgé alakulását engedélyezte”. A község neve az 1894. évi IV: tc. alapján hivatalosan megállapított: „Lengyelfalva nagyközség” 1948-ban felvette az Újlengyel nevet. 1960-ban a lakosság mintegy 40 %-a még mindig külterületen élt, az előző évtizedben a népesség 15 %-a itt is elhagyta a falut. Később ezt kiheverte, s közben a lélekszámnak adekvát infrastruktúra kialakítására is erőfeszítések történtek, amit a belterületi koncentráció is elősegített. A kollektivizálás hatására a bejáró dolgozók száma nőtt, de a fővárosban ingázásuk a többi községből

¹ Különösen ide tartozik a Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

² Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

eltérően nem a Budapest-Kecskemét vonalon, hanem Pilisen keresztül bonyolódott, a rendszeres villanyvonatok segítségével fővárosi üzemek számukra könnyebben elérhetővé váltak.

Sajátosan érintették a község fejlődését a felülről elrendelt integrációk, a szakszövetkezetek Újhartyánhoz (1975), majd Hernádhoz (1977) és a község újhartyáni tanácshoz csatolása. Hogy mindezeket nem a lakosság akarata motiválta, s hogy mögötte súlyos látens feszültségek húzódtak, azt az 1990-ben visszaszerzett önállóság igazolja. Azóta újfajta kooperációkra készen, de önálló fejlődési pályán folytatjuk életünket.

A község lakossága vallás szempontjából három felekezetre osztott: római katolikus, református és evangélikus. A község egészségügyi ellátása saját orvosi rendelővel, fogorvosi rendelővel, védőnői hálózattal, fiókgyógyszertárral megoldott. Szakrendelő Dabas Városban található Újlengyeltől 15 km-re, a megközelíthetősége autóbusz járatokkal megoldott. Gyermekeink az Iskolában, Óvodában logopédiai és gyógypedagógiai ellátásban részesülnek. A házi orvos és a védőnői szolgálat az egész községre kiterjedő, az iskolai szűréseket, ellátásokat is végzik. Az 1990-ben visszaszerzett önállóság óta a község nagy átalakuláson ment keresztül. Az Általános Iskola udvarán megépült a minden elvárást kielégítő Tornaterem, a kézilabda pálya, az Iskola épülete teljes felújításra került, új szárny lett mellé építve. A Napközi Otthonos Óvoda teljes renoválása megtörtént.

A Művelődési ház teljes felújítása és új kiszolgáló épülettel történő bővítése, az Önkormányzat épületén belső és külső felújításokat hajtottak végre. Az Orvosi rendelő teljes átalakuláson ment keresztül. Újlengyel község belterületi ingatlanjai vezetékes gázellátásban, teljes telefonhálózatban + kábel Tv,

egészséges ivóvíz hálózatban, szennyvízelvezetésben, van ellátva. Magyarországon elsőként valósult meg községünkben az ivóvíz arzénmentesítése.

A temetőben a Ravatalozó felújításra került.

Az összközművesítés bevezetése után az utcák aszfaltburkolatot kaptak. Járdák kiépítése és felújítása folyamatban van pályázatok segítségével. Az Általános Iskola, a Római Katolikus Templom és az Önkormányzat előtt zöld övezetes parkolók kialakítására került sor.

Faluházat terveztünk kialakítani egy saját tulajdonú, hagyományos építésű ingatlan felújításával, ami sikeresen meg is valósult. A nádtetős hagyományörző látványosság igazi kuriózum, hiszen ilyen típusú épületből csak néhány található a környéken.

A Faluház, amellyel, hogy bemutassa a korabeli élet színterét, rendezvényházként is funkcionál majd, illetve állandó és időszakos kiállításokat tekinthetnek meg itt az érdeklődők.

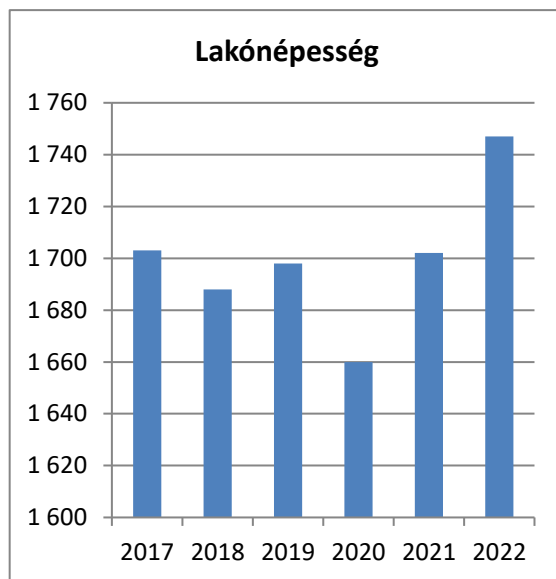
Fejlődik a Falusi turizmus, a község kulturális élete fellendült, könyvtára nagymértékben gyarapodott. Vállalkozások települtek, akik néhány ember munkanélküliségét megoldották, de még így is, mint az országos szinten a munkahely hiánya okozza a legnagyobb problémát. Újlengyel községben a legutóbbi népszámlálás alapján a nemzetiségi hovatartozás, a magyar. A régmúlt gyökerek sváb származáshoz vezetnek, de nincs kimondottan sváb nemzetiség. Községünkben nincs roma lakosság.

Erdős, szép környezetéért érdemes felkeresni. Idáig tart a pótharaszti-pusztai borókás védett erdő. A két nagy forgalmú autótút (M5 és a 4. sz.) között húzódó erdős homokhát kis települése közúton mindkét irányból jól megközelíthető.

Az 1. számú táblázat és diagrammon is jól látható, hogy a település lakónépesség száma évről évre növekszik.

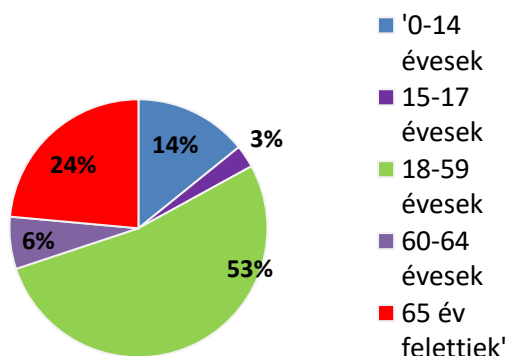
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	1 703	bázis év
2018	1 688	99,12%
2019	1 698	100,59%
2020	1 660	97,76%
2021	1 702	102,53%
2022	1 747	102,64%

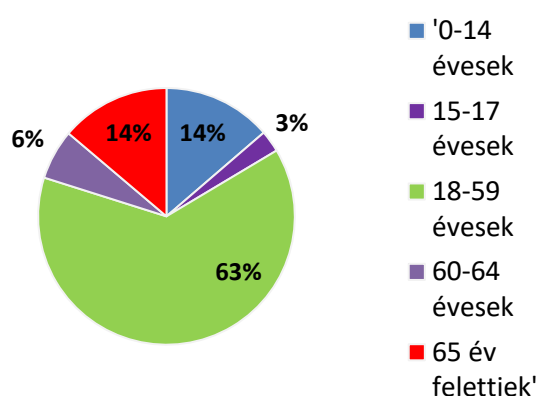
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	840	917	1757	47,81%	52,19%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			60	3,41%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	115	130	245	6,55%	7,40%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016 aránya TS 017)	23	26	49	1,31%	1,48%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020 aránya TS 021)	533	485	1018	30,34%	27,60%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024 aránya TS 025)	53	60	113	3,02%	3,41%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	116	216	332	6,60%	12,29%

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

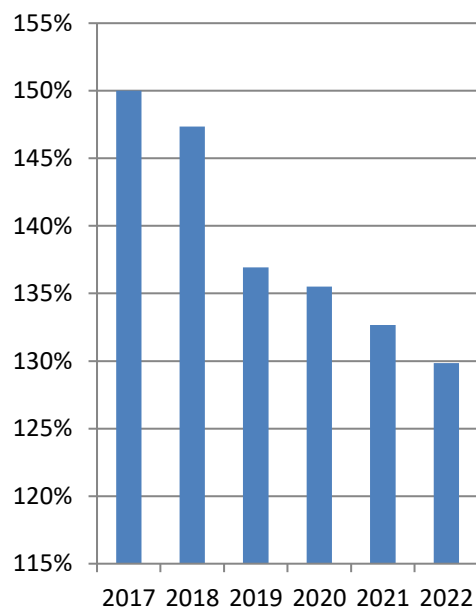
Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	330	220	150,00%
2018	333	226	147,35%
2019	330	241	136,93%
2020	332	245	135,51%
2021	329	248	132,66%
2022	335	258	129,84%

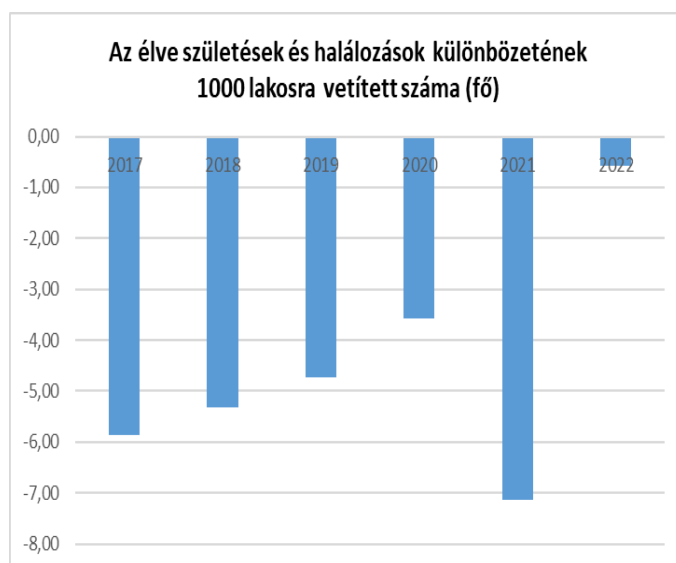
Öregedési index (%)

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	0,59
2018	-8,26
2019	5,91
2020	-10,13
2021	32,72
2022	12,79

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-5,87
2018	-5,31
2019	-4,73
2020	-3,57
2021	-7,14
2022	-0,58

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Újlengyel kis község, ezért igen intenzíven érvényesül az esélyegyenlőség megtartása minden egyes önkormányzati projektben. Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját az intézményfenntartói, a szolgáltatói, valamint a munkáltatói szerepkörében érvényesíti.

Figyelembe véve a községben élő esélyegyenlőtlenséggel élő emberek problémáit, a kötelező és az önként vállalt feladatok ellátását, e szempontok szerint dolgozta ki.

Helyi Esélyegyenlőségi Program céljai

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja:

Újlengyel település Önkormányzata a HEP elfogadásával érvényesíteni kívánja különösen a HEP részét alkotó helyzetelemzés (HEP HE) és az intézkedési terv (HEP IT)³ által:

- diszkriminációmentességet,⁴
- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,⁵
- a közösségi közlekedéshez, és közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,⁶
- a szegregációmentességet, különösen a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.⁷

A Helyi Esélyegyenlőségi Programok, HEP-ek célja különösen az önkormányzási képesség terén a helyi jogalkotási folyamat eredményesebbé tétele, s ehhez kapcsolódóan a partnerség erősítése, továbbá az önkormányzat által ellátott igazgatási szolgáltatások megszervezésének finomhangolása, a társadalmi kohézió erősítése, a fejlesztési forrásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, valamint a tervezési eszköztár bővítése. A kialakult gyakorlattal ellentétben – mely gyakran öt célcsoportot említ – a cél különösen hat célcsoport, a mélyszegénységben élők, romák, a gyermekek, a nők, az idősek és a fogyatékkal élők esélyeinek javítását célozza minden településen. Valójában számolni kell a tanyán élő, és több hátránnyal egyidejűleg érintett célcsoport tagjaival is. Összességében elmondható, hogy a védelemnek és az esélyek biztosításának a kevesebb lehetőséggel rendelkező személyek helyzetének javítását nagyobb intenzitással kell szolgálnia, mint másokét. A HEP-ek létrehoztnak egy egységes a minisztérium számára hasznosítható értékelési rendszert is az egyes HEP-ek összehasonlíthatósága által, különösen akkor, ha az önkormányzatok a HEP-ek tartalmi kereteit nem változtatják meg. „Annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok (tartósan rászoruló - romák, gyerekek, idősek, nők, fogyatékossgal élők) helyzetének változása és problémáik kezelése érdekében tett intézkedések országos szinten is nyomon követhetőek legyenek, a programokat a települési önkormányzatok egységes elvek mentén kell, hogy elkészítsék.”⁸

A HEP-ek alkalmat és lehetőséget teremtenek helyi együttműködések generálására, és elősegíthetik az önkormányzatok közötti megállapodások megkötését is. A HEP-ek kimondott célja az MNTFS és más felzárkóztató programok érvényre juttatása statisztikai adatok és a mentorok személyes támogatása által is.⁹

A HEP helyzetelemző részének céljai:

Elsődleges cél figyelembe venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.¹⁰ E mellett fontos a célcsoportokba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférés alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További cél meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak.

A HEP IT céljai:

³ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (1) bek.

⁴ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. ab) pont.

⁵ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 5 § (1) bek. e) pont.

⁶ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. bb) pont.

⁷ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 4 § (1) bek. b), ba), ca) pont.

⁸ MAGYAR NEMZETI TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSI STRATÉGIA (MNTFS) II. TARTÓSAN RÁSZORULÓK – SZEGÉNY CSALÁDBAN ÉLŐ GYERMEKEK – ROMÁK (2011–2020) Frissített változat. p. 119.

⁹ MAKKOS Nándor: Nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. pp 36-40 (2022).

¹⁰ 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (4) bek.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza. Cél a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.¹¹ További cél meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt. Szintén célként határozható meg annak az együttműködési rendszernek a felállítása, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége:

A HEP-ek nem csupán a nemzeti felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.¹²

A felzárkózási politika helyi szintű lábaként 2013-tól kialakult a HEP-ek elkészítésének új rendszere. Célja, hogy a településeken élő, esélyteremtés szempontjából támogatásra szoruló társadalmi csoportok – különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, fogyatékkal élő személyek, nők és az idősek – helyzete és életminősége javuljon.¹³

---

¹¹ Alaptörvény XV. cikk. (4) bek., 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 1 § (3-4) bek.

¹² Alaptörvény XXV. cikk.

¹³ MNTFS 2030. p. 166.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Magyarország nemzetközi és szupranacionális jogból származó kötelezettségeire, és a nemzeti hagyományaira való tekintettel, az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód előmozdítása nemzeti feladat. Az Alaptörvény különösen a II. cikk, és a XV. cikk (4) pontjára való tekintettel megállapítható, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.” A HEP elkészítésének kötelezettségét az Ebktv. 31. § (1) bekezdése tartalmazza. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendelete, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete tartalmazza.¹⁴ A HEP alkalmazása során figyelemmel kell lenni más, az esélyegyenlőséget érintő jogszabályra is, különösen:

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (Njt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
-

2. Stratégiai környezet bemutatása

Az esélyteremtés terén a nemzetközi, a szupranacionális, és a nemzeti célkitűzések egybecsenghetnek. Nemzetközi¹⁵ célkitűzések:

1. **Nincs szegénység**
2. **Nincs éhség**
3. **Jó egészség és jó közérzet**
4. **Minőségi oktatás**
5. **Nemek közötti egyenlőség**
6. **Tiszta víz és higiénia**
7. **Megfizethető és tiszta energia**
8. **Tisztességes munka és gazdasági növekedés**
9. **Ipar, innováció és infrastruktúra**
10. **Csökkentett egyenlőtlenség**
11. **Fenntartható városok és közösségek**
12. **Felelősségteljes fogyasztás és termelés**

¹⁴ Vö. Jat.24. § (1) bek.

¹⁵ Forrás: Az Egyesült Nemzetek Szervezetének (2017) határozata, amelyet a Közgyűlés 2017 július 6-án fogadott el, a Statisztikai Bizottságnak a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel kapcsolatos munkája (A/RES/71/313).

13. Klíma akció
14. Élet a víz alatt
15. Élet a szárazföldön
- 16. Béke, igazságosság és erős intézmények**
- 17. Partnerség a célokért**

Szupranacionális¹⁶ célkitűzések:

A Területi Agenda figyelembe veszi a közelmúltbeli szakpolitikai kereteket és menetrendeket.¹⁷ Európa egységességének megőrzéséhez elengedhetetlen, hogy **hidat képezzünk** az eltérő jövedelmű, oktatási háttérű, kultúrájú, vallású, valamint különböző hagyományokkal rendelkező emberek között. Elő kell segítenünk a civil társadalom tagjai közötti együttműködést, és fokoznunk kell a szolidaritásukat a **szegregáció csökkentése**, valamint a **társadalmi befogadás** előmozdítása érdekében, a **sokszínűséget** pedig az **általános jóllét** szolgálatába kell állítanunk.¹⁸

Nemzeti célkitűzések:

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát (1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.), majd 2014-ben a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t (1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.) 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), illetve a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 végrehajtásának a 2021–2024. évekre szóló kormányzati intézkedési terve (Kormány 1619/2021. (IX. 3.) Korm. határozata) amely a következő évekre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait:

- I. Születés és gyermekkor
- II. Köznevelési, szakképzési, felsőoktatási rendszer – óvodától egyetemig
- III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód
- IV. Foglalkoztatás, munkavállalás, felnőttképzés, szociális gazdaság
- V. Területi egyenlőtlenségek, településfejlesztés – lakhatási és energiaszegénység – környezettudatosság, környezetvédelem
- VI. Testi-lelki egészség, egészségügyi ellátás
- VII. Roma identitás, közösségépítés, szemléletformálás, jogérvényesítés
- VIII. A Stratégia megvalósításának intézményrendszere, hazai és Kárpát-medencei partnerség
- IX. A stratégia nyomon követése, monitoring

Társadalmi felzárkóztatást az MNTFS-en kívül, különösen az alábbi nemzeti stratégiák, programok tartalmazzák:

1. „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)
2. Digitális Gyermekvédelmi Stratégia (2016-)
3. Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (2016-)
4. Nemzeti Tehetség Program (2008-2028)
5. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022-2026)

¹⁶ Forrás : Területi Agenda 2030.

¹⁷ Forrás : Területi Agenda 2030 : Idetartozik többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetének a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje és a fenntartható fejlődési célok (2015), a Párizsi Megállapodás (2015), az Egyesült Nemzetek Szervezetének Új városfejlesztési menetrendje (2016), az Európai Bizottság „Fenntartható Európa 2030-ra” című vitaanyaga (2019), a 2021–2027- es időszakra szóló, jövőbeli uniós kohéziós politikára irányuló javaslat (2018), az Európai Unió városfejlesztési agendája (2016), az Új Lipcsei Charta (2020), a Jobb életminőség a vidéki területeken című Cork 2.0 nyilatkozat (2016), az OECD város- és vidékpolitikára vonatkozó elvei (2019), az európai zöld megállapodás és az ahhoz kapcsolódó Fenntartható Európa beruházási terv és méltányos átállási mechanizmus (2020), az uniós helyreállítási program (2020), valamint az Európai Unió Tanácsa releváns következtetései.

¹⁸ Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: A szegregátumok megszüntetésének lehetőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXV. évfolyam 3.szám pp 40-44 (2023)

6. Új Roma Stratégia (2019-2030)
7. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)¹⁹
8. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)
9. Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)

1. „Legyen jobb a Gyerekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

2. Az Országgyűlés 88/2009. (X. 29.) OGY határozata a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról (2009-2024)

A magyar Ifjúságpolitikai Stratégia két elsődleges dokumentumból áll: A Nemzeti Ifjúságvédelmi Stratégiából és a A Kormány 1494/2011. (XII. 27.) Korm. határozata az Új Nemzedék Jövőjéért Program, a Kormány ifjúságpolitikai keretprogramjának elfogadásáról. A Nemzeti Ifjúsági Stratégia (NIS) Magyarország nemzeti ifjúsági stratégiája, amelyet a magyar Országgyűlés 2009-ben fogadott el, és 2024-ig érvényes. A NIS felvázolja a magyarországi fiatalok fejlődésének optimális irányait. A stratégia célja, hogy a fiatalokat folyamatos, innovatív és modern erőforrásnak tekintse, amely képes hozzájárulni a társadalomhoz. A NIS három fő fókuszterülettel rendelkezik: a részvétel, a kapcsolat és a felhatalmazás. A magyar kormány akciótervet is kidolgozott a NIS megvalósítására, amelyet 2010-ben hagytak jóvá.

3. Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiája (2016-)

A Kormány a1488/2016. (IX.2.) Korm. határozattal elfogadott Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiáját az InternetKon eredményei alapján készítette el a magyar társadalom és a magyar nemzetgazdaság digitális fejlesztését célzó Digitális Jólét Programot. A program részeként elkészült Magyarország Digitális Gyermekvédelmi Stratégiáját a fentiekén túl az a felismerés hívta életre, hogy a digitális kultúra egyre növekvő mértékben, meghatározó módon befolyásolja mindennapi életünket, társadalmunkat és gazdaságunkat. A tudatos internethasználat mint a digitális kultúrához való hozzáférés csatornája az egyik legfontosabb, rendkívül összetett képesség. Amennyiben a megfelelő képességekkel rendelkező fiatalok biztonságos környezetben tudják használni a digitális világ nyújtotta lehetőségeket, úgy nemcsak a saját egyéni versenyképességük javul, hanem közösségüké, így összességében az országé is.

4. Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (2016-)

A Kormány által 1858/2016. (XII. 27.) Korm. határozattal elfogadott Magyarország Digitális Startup Stratégiáját az a felismerés hívta életre, hogy a digitális átalakulás nem választás kérdése: olyan elkerülhetetlen jelenség, amelyre mindenkinek fel kell készülnie, hiszen 20. századi tudással senki nem lehet versenyképes a 21. században. A digitális eszközöket és szemléletmódot be kell vinni a

---

¹⁹ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

tantermekbe, mivel napról napra mélyebben integrálódnak a hétköznapi életünkbe is. A felnövekvő generáció versenyképessége, munkaerőpiaci esélyei szempontjából is elkerülhetetlen az oktatási rendszer azonnali és radikális digitalizálása: most dől el, hogy a magyar fiatalok milyen szerepet töltenek majd be az európai munkaerőpiacon, ahogy az is, hogy a magyar nemzetgazdaság milyen szerepet kaphat a nemzetközi versenyben. A felkészülés legjobb eszköze természetesen az oktatásban való tudatos részvétel, az egész életen át tartó tanulás. Ennek megfelelően a DJP kiemelt területei közé tartozik Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájának elkészítése, hiszen a 21. században nem lehet múlt századi módszerekkel tanítani és tanulni.

5. Nemzeti Tehetség Program (2008-2028)

126/2008. (XII. 4.) OGY határozat a Nemzeti Tehetség Program elfogadásáról, a Nemzeti Tehetség Program finanszírozásának elveiről, valamint a Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum létrehozásának és működésének elveiről:

Magyarország gazdasági kibontakozása a tudás- és képességigényes ágazatok fejlesztésével valósulhat meg. Ezen ágazatok fejlődése szempontjából kulcsfontosságú, hogy az adott tudás- és képességtartalomban kiemelkedő teljesítményre képes fiatalok, a tehetségek felszínre kerülnek-e, tehetségük kibontakozhat-e, hasznosulhat-e, a tehetségek pályájukon kellő és folyamatos segítséget kapnak-e és - mindezek következtében - képes lesz-e az ország megtartani a legkiválóbb tehetségeit. A tehetségek megtalálása és folyamatos fejlesztése a tehetséges fiatal számára mással nem pótolható kitörési, érvényesülési esélyt jelent. A tehetségek ma már egy adott ország versenyképességét meghatározó kulcstényezővé léptek elő. Ebből is következően a tehetségek megtalálása nem csak a tehetségek és családjuk magánügye, hanem nemzeti ügy, hiszen a tehetség hasznosulása a közvetlen haszon mellett a legversenyképesebb termelés kifejlesztésével és idevonzásával is a teljes nemzetnek többletlehetőségeket teremt. Így a tehetségek segítésének nemzeti programja gazdasági, esélyjavító és társadalomépítési program is.

A tehetségsegítés komplex formái szervesen illeszkednek a köz- és felsőoktatás megújítását célzó törekvésekhez, a kompetencia alapú, az egyének tanulási sajátosságait is figyelembe vevő oktatás elterjesztéséhez. A tehetségek segítése és fejlesztése az életpálya helyes irányba terelését, az életpálya sikerességének segítését, az innováció és kreativitás ösztönzését és elterjedését, a gazdasági növekedést, a magasabb versenyképességet, az esélyegyenlőtlenségek csökkentését, a magasabb társadalmi mobilitást, a hátrányos helyzet leküzdését és a kistérségek, valamint az egész társadalom kohézióját egyaránt szolgálják. A Nemzeti Tehetség Programnak a foglalkoztatási stratégiában példa- és értékteremtő szerepe van, a magyar gazdaság fejlődésében pedig kitörési pont lehet.

A tehetségek segítése nem áll meg a határoknál. A határon túli magyarság tehetségsegítőik hagyományainak megismerése, hasznosítása, a határon túli kezdeményezésekkel való folyamatos együttműködés a tehetségsegítést ilyen értelemben nemzeti üggyé is teszi.

A tehetségek segítésében eddig elért, és a Nemzeti Tehetség Program megvalósítása során várható további eredmények nemcsak Magyarország, hanem az Európai Unió egésze számára is kiemelkedően értékes, más országokban is adaptálható tapasztalatot jelenthetnek, amelynek terjesztése hozzájárul az ország nemzetközi elismertségének növekedéséhez.

6. Nemzeti Környezetvédelmi Program (2022-2026)

Az Országgyűlés 62/2022. (XII. 9.) OGY határozata a 2026-ig szóló 5. Nemzeti Környezetvédelmi Programot. A program stratégiai és horizontális céljai: 1. Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése. 2. Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata. 3. Az erőforrás-takarékosság és hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése. 4. A környezetbiztonság javítása. 5. A társadalom környezettudatosságának növelése. 6. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képesség erősítése.

Környezeti nevelés és oktatás keretében szükséges különböző környezeti nevelési és oktatási programok megerősítése. Köznevelési intézményekben a környezeti nevelés, és a fenntartható életmódra nevelés részét képezi a nevelési-oktatási feladatoknak. Kereteit elsősorban az Óvodai

Nevelés Országos Alapprogramja és a Nemzeti Alaptanterv jelentik, valamint az erre épülő kerettantervek ajánlásai. A környezeti nevelés egészintézményes kiválósági hálózata a Magyarországi Zöld Óvodák Hálózata, valamint a Magyarországi Ökoiskola Hálózat. Jelenleg hazánkban minden negyedik gyermek Zöld Óvodába és minden harmadik tanuló ökoiskolába járhat. A felsőoktatásban tovább gyarapodtak a környezet- és természetvédelmi tárgyú graduális, posztgraduális és PhD programok. A környezeti nevelés és oktatás a személyes példaadással párosuló ismeretátadáson keresztül, a képzés pedig a fenntarthatóságra neveléssel, az ehhez szükséges tudás átadásával ösztönzi a környezettudatos szemlélet alakulását annak érdekében, hogy az egyén képes legyen döntéseiben és életvitelében is alkalmazni, viselkedése szerves részévé tenni az elsajátított ismeretanyagot.

7. Új Roma Stratégia (2019–2030) (A stratégia csak a határozatban megjelölt településeket érinti)

A Kormány 1426/2019. (VII. 26.) Korm. határozata az Új Roma Stratégiával (2019–2030) összefüggő feladatok meghatározásáról című dokumentumban a) megállapítja, hogy az általa megtárgyalt Új Roma Stratégia (2019–2030) című dokumentum (a továbbiakban: Stratégia) intézkedési tervek és intézkedések kidolgozásának alapjául szolgálhat; b) felhívja a miniszterelnöki biztos kinevezéséről szóló 3/2019. (IV. 18.) ME utasítással kinevezett miniszterelnöki biztost (a továbbiakban: miniszterelnöki biztos) és a belügyminisztert, hogy a Stratégia tervezetét egészítsék ki a 2021–2027-es európai uniós tervezési ciklus forrásfelhasználásának feltételeiről szóló elemekkel. Felelős: miniszterelnöki biztos belügyminiszter Határidő: a feltételek ismertté válását követő 90. nap 2. A Kormány a) egyetért azzal, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat a „Felzárkózó települések” programjában kijelölt 30 település mellett Csörög, Monor és Nagybárcány településeken fejlesztési programot indítson, valamint felhívja a belügyminisztert, hogy a miniszterelnöki biztos együttműködésével és az érintett miniszterek bevonásával gondoskodjon e három településnek a „Felzárkózó települések” programjába történő bevonásáról a következő fejlesztési feladatok megvalósításával: aa) Csörög településen közösségi tér kialakítása, komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások kiszélesítése, valamint a gyermekjóléti alapellátások fejlesztése, ab) Monor Tabán városrészében felújítás alá eső házak, illetve a közfürdő állapotának felmérése, az ingatlanok tulajdonjogi helyzetének rendezése, lakások vásárlása, a településrészt képének, lakhatási viszonyainak javítására infrastrukturális beruházások kivitelezése, ac) Nagybárcány településen komplex szociális szolgáltatások nyújtása, a kora gyermekkori szolgáltatások fejlesztése, a közösségfejlesztést célzó infrastrukturális fejlesztés és programok indítása; Felelős: belügyminiszter miniszterelnöki biztos érintett miniszterek Határidő: azonnal b) felhívja a belügyminisztert, hogy tegyen javaslatot a „Felzárkózó települések” hosszú távú programjának megalapozásáról szóló 1404/2019. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pontjában meghatározott települési körből a bevonásra javasolt következő 30 településre.

8. „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)²⁰

1. Az Akcióterv a családi élet és munkavállalás összehangolásának további támogatását tűzi ki célul, amelyet a következő konkrét intézkedésekkel javasolt elérni:

- a) A női-férfi munkamegosztás elősegítése
- b) A nők „láthatatlan”, „fizetetlen” munkájának fokozott elismerése
- c) A munka és családi élet összehangolása a nők és férfiak között a gyermekgondozási szabadság tekintetében
- d) A gondozási feladatokban való állami és munkaadói segítségnyújtás munkahelyi, vállalati bölcsődék és óvodák számának növelésével figyelembe véve a meglévő óvodák kapacitását;
- e) Szemléletmód formálás az oktatásban
- f) Szemléletmód formálás a vállalati magatartásban az 1201/2015. (IV. 9.) Korm. határozatban foglalt a vállalati társadalmi felelősségvállalásra vonatkozó Cselekvési Terv aktualizálása a vállalatok felelős magatartásának erősítése érdekében;

²⁰ Forrás: „Az 1685/2020. (X. 22.) Korm. határozat rendelkezik az Európai Unió számára készített, „A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030) akcióterv elfogadásáról.

g) Család-és gyermekbarát környezet kialakítása

2. A nők részvételének segítése azokon a területeken, ahol az jelenleg alacsony.

3. A nők és férfiak egyenlő mértékű gazdasági, egészségi és szociális védelmének megteremtése.

9. Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023–2034)

A 81/2009. (X. 2.) OGY határozat az Idősügyi Nemzeti Stratégiáról című dokumentum az aktuális gazdasági-társadalmi környezethez viszonyulva határozza meg az idősügyi stratégia célkitűzéseire szükséges kormányzati beavatkozási feladatokat. Az életkor meghosszabbodásával a népesség egyre nagyobb arányát alkotó idős generáció mind erőteljesebb társadalmi hasznosságának előmozdítása fontos feladat, megkerülhetetlenül fontos cél. Az idősekről való gondolkodás felöleli a jogbiztonság, kommunikáció, nyilvánosság, képzés, élethosszig tartó tanulás, egészségügy, rehabilitáció, mentális egészség, szociális ellátások, nyugdíjügy, foglalkoztatás, kultúra-közművelődés, sport-rekreáció, strukturált szabadidő-eltöltés, esélyegyenlőség, társadalmi kirekesztődés megelőzése, életútmodell, önkéntesség, generációk közötti együttműködés területeit és kapcsolódási pontjait. A stratégia prioritásai:

1. Esélyegyenlőség, pozitív reakciók az idősödés és a hosszabbéletűség Társadalompolitikai kihívásaira, fellépés az ageizmus ellen

A Stratégiában megfogalmazottak rámutatnak arra, hogy fokozni kell az érintettek bevonását és az e céllal történő együttműködések fejlesztését a különböző szektorok (kormányzati, nonprofit, for-profit, informális közösségek), a különböző szakpolitikák és különböző szolgáltató partnerek között. A társadalmi szemlélet változtatása azért is szükséges, hogy csökkenjen az idősökkel szembeni negatív sztereotípiák térnyerése.

2. Társadalmi részvétel és bevonódás, közösségi megbecsültség

A Stratégia lényege egy társadalmi szemléletváltás elfogadtatása és érvényre juttatása, mely szerint az idősödésről való gondolkodásban lényeges a meglévő képességek megőrzése, szunnyadó készségek előhívása.

3. Élethosszig tartó fejlődés, törekvés az életöröm, az autonómia megőrzésére és az önmegvalósításra

Az idősök számára képzésekkel is biztosítani kell az önellátás és az életminőségük megőrzésével kapcsolatos ismereteket. Meg kell teremteni a feltételeit az élethosszig tartó tanulásnak, az öngondoskodás lehetőségeinek és az önkéntesség szélesebb körű kiépítésének, a generációk közötti együttműködés lehetőségeinek bővítését is.

4. Biztonság és megfelelő életminőség, a betegségek kockázatának alacsonyan tartása, az emberi méltóság megőrzése és a funkcionális önállóság elősegítése

Az idős emberről a maga emberi teljességében kell gondolkodni. A figyelmet az emberi élet kiteljesedésére kell fordítani és nem szabad kizárólag a szociális és egészségügyi vonatkozásokra leszűkíteni. A Stratégia alapvető irányelve és az időspolitikai fejlesztés egyik célja, hogy az idősokorúak jól-léte szempontjából a személyre szabott szolgáltatások széles köre álljon rendelkezésre, figyelembe véve azt, hogy az idősokorú személyeknek egyénenként eltérő társadalmi és kulturális szükségleteik vannak. Az idősöknek úgy kell hozzáfértüük a különféle szolgáltatásokhoz, hogy azok leginkább igazodjanak a saját szükségleteikhez (a „se többet, se kevesebbet, mint amire éppen szükség van” elv érvényesítése). Az idősök számára minőségi szempontok alapján is ismereteket kell nyújtani a szolgáltatások biztonságáról, megbízhatóságáról, hozzáférhetőségéről és felhasználóbarát voltokról.

5. Aktivitását és függetlenségét, társadalmi presztízst megőrző idősödő és idős ember

Az Idősügyi Nemzeti Stratégiában megfogalmazott időspolitikai jövőkép, a célok elérését szolgáló fejlesztendő területek számbavétele mind megelőző (pro-aktív), mind a jelenlegi helyzetre választó (reaktív) megközelítéseket tartalmaznak. A Stratégiában foglaltak megvalósítása a társadalom

valamennyi csoportját érinti – a fiataloktól a nagyon idősökig. A Stratégiában megfogalmazott időspolitika megvalósítása lehetővé teszi az idősök önbecsülésének növelését, méltóságának megővését, valamint a társadalom többi korcsoportja részéről az idősökkel szembeni tisztelet növelését.

10. Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)

Az Országgyűlés 15/2015. (IV.7.) sz. határozatával fogadta el az Országos Fogyatékosügy Programról szóló határozatát, melyben felkéri a Kormányt, hogy jogalkotó és végrehajtó tevékenységében érvényesítse a Programban elfogadott elveket, feladatokat és célkitűzéseket, dolgozzon ki Intézkedési Tervet, számoljon be a célkitűzések megvalósulásáról az Országgyűlésnek. Az Országgyűlés felkéri a kormányzati és civil szervezeteket, hogy egyenek meg mindent a Programban megfogalmazott célok megvalósításáért, a tömegtájékoztató szervek vezetőit és munkatársait, hogy vállaljanak részt a Program megismertetésében, a fogyatékos személyeket arra, hogy közösségi, helyi, kistérségi, megyei, regionális és országos szinten vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet saját jogaik biztosításában, vegyenek részt a sorsukat érintő kérdésekben. Felkéri továbbá a felelős minisztert, hogy a programot tegye közzé az általa vezetett minisztérium honlapján felolvasó szoftverekkel használható elektronikus formában, magyar jelnyelven és könnyen érthető formátumban, továbbá a látássérültek érdekképviselőjét ellátó országos szervezeten keresztül Braille-formátumban.

2.1 Kapcsolódás stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Különösen: Költségvetési koncepció, vagy Gazdasági program, Szociális Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A Társult Önkormányzatok "Együtt" Segítőszolgálatai az 1993. évi III. tv. (Sztv.), az 1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet, és az 1997. évi XXXI. tv. (Gyer.) alapján, valamint az ezekhez kapcsolódó jogszabályok alapján biztosítja az alábbi feladatok ellátását:

- Sztv. 62. §. étkeztetés
- Sztv. 63. §. házi segítségnyújtást
- Sztv. 65. §. jelzőrendszeres házi segítségnyújtást (ellátási terület Dabas)
- Sztv. 64. §. családsegítést
- Sztv. 65/A közösségi ellátások (ellátási terület Dabas)
- a Gyer. 39-40. §-ában meghatározott gyermekjóléti szolgálatot

A Társult Önkormányzatok Dabasi Család- és Gyermejkölési Szolgálat és Központ (2373 Dabas, Áchim u. 6.) keretén belül a házi segítségnyújtást is igénybe veszik azok az egyedül álló idős emberek, akik már nehezen jutnak el a megfelelő szolgáltatások helyszínére. Átlagban 7-8 fő azoknak az egyedül álló, egyedül élő emberek száma, akik igénybe vették a házi segítségnyújtás lehetőségét.

Tudatosítani kell, hogy a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, mekkora segítség, főleg az egyedül élő idős embereknek. Megőrizni a generációk egymáshoz való közeledését, az idősek intenzív bevonása a községi ünnepekbe, a falunapi rendezvénybe, egyszerűen csak a falu életébe. Életkorukhoz megfelelő egészségügyi előadások tartása.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok,²¹ kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

---

²¹ Különösen a közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv, és a szakképzési intézkedési terv.

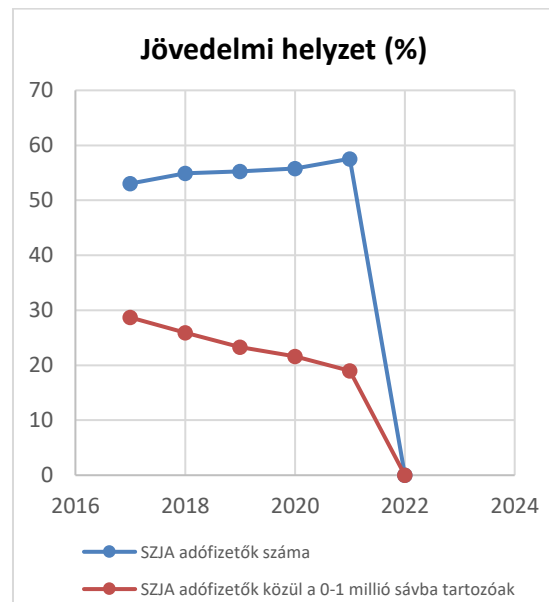
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Az emberi méltóság minden egyén, és társadalmi csoport tekintetében egyenlő, korlátozhatatlan, visszavonhatatlan, megkérdőjelezhetetlen. Nem megengedhető „A roma kisebbséggel szemben megfogalmazott olyan véleményértő kijelentés, amely figyelmen kívül hagyja a mindenkit egyenlően megillető emberi méltóság értékét.”²² A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége abban az esetben fedi egymást, ha a roma személy egyúttal a mélyszegény célcsoportba tartozik. A romák és mélyszegények egy célcsoportban való említése a HEP-ben a munkahelyteremtéssel foglalkoztatással, oktatással és képzéssel, egészségügyi és szociális szolgáltatásokkal, szegregátummal, helyi közélettel kapcsolatban indokolt lehet.

Fontos, hogy a jogalkotó több irányból kívánja a nemzetiségi lakosság esélyeit növelni. Egyrészt, az Njt. 81 § (1) bek. által meghatározott nemzetiségi jogok, „különösen a kollektív nyelvhasználat, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkózás és a szociális ellátás kérdéskörében a nemzetiségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati határozatot a képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő települési nemzetiségi önkormányzat, ennek hiányában az országos nemzetiségi önkormányzat egyetértésével hozhatja meg.” Az Njt. 81 § (1a) bek. alapján, a nemzetiségi önkormányzat részére az (1) bekezdésben biztosított egyetértési joggal kapcsolatban, a nyilatkozat megtételére - jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - harminc nap áll rendelkezésre. A határidő - bármely érdekeltnek a másik félhez intézett nyilatkozata alapján - egy alkalommal további tizenöt nappal meghosszabbodik. A határidő jogvesztő. Másrészt, az Njt. 115. § d) pontja alapján a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata „d) a képviselt közösség érdekképviseletével, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira.”²³

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	53,06	28,69
2018	54,91	25,91
2019	55,24	23,30
2020	55,78	21,63
2021	57,56	19,00
2022	n.a.	n.a.

²² Bővebben lásd : 828/2011. (VI. 22.) számú médiatanácsi határozat kivonata.

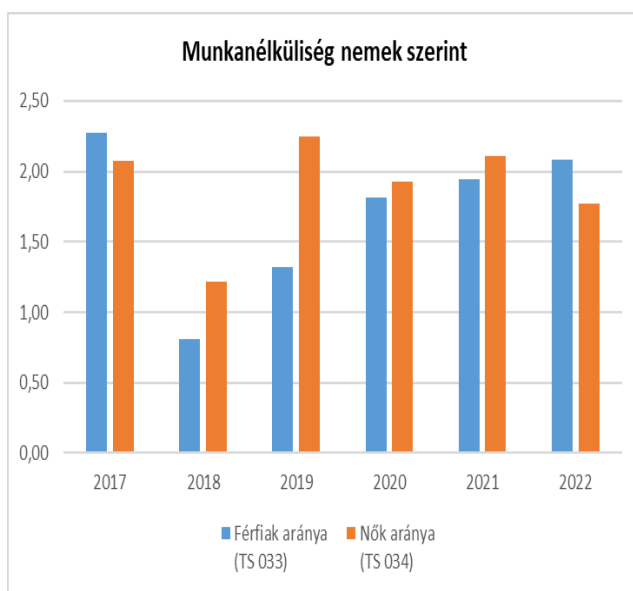
²³ 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól (Njt.)

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

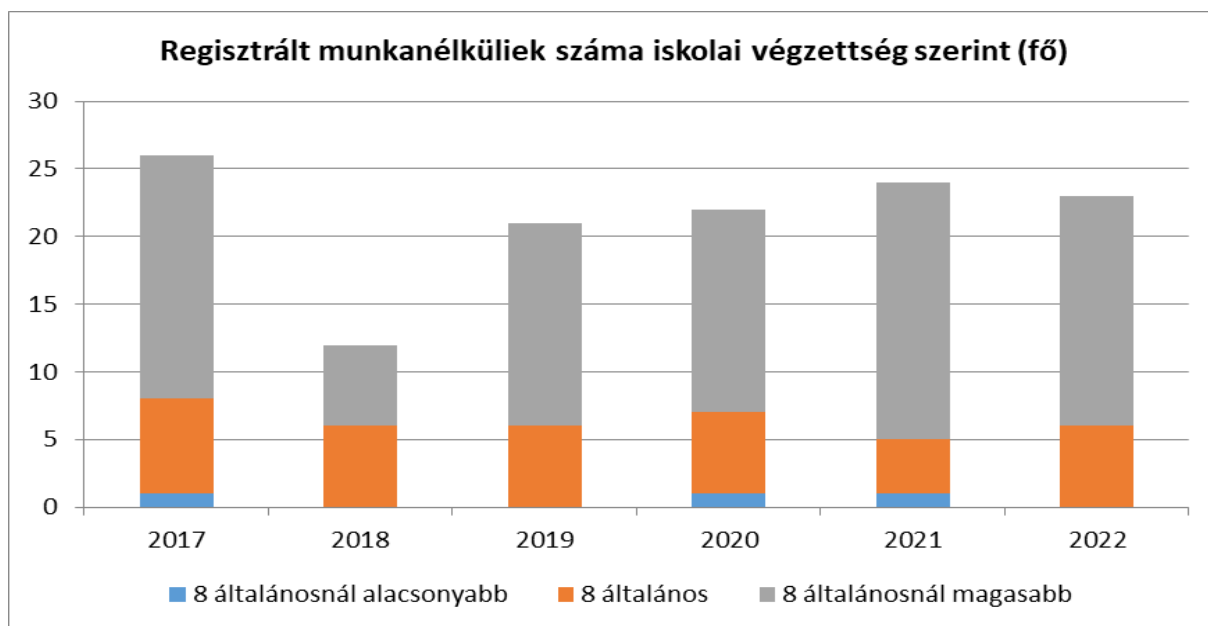
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	2,27	2,07	2,17%
2018	0,81	1,22	1,02%
2019	1,32	2,25	1,79%
2020	1,81	1,93	1,87%
2021	1,94	2,11	2,03%
2022	2,08	1,77	1,93%

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	26	1	3,85%	7	26,92%	18	69,23%
2018	12	0	0,00%	6	50,00%	6	50,00%
2019	21	0	0,00%	6	28,57%	15	71,43%
2020	22	1	4,55%	6	27,27%	15	68,18%
2021	24	1	4,17%	4	16,67%	19	79,17%
2022	23	0	0,00%	6	26,09%	17	73,91%

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei; A közfoglalkoztatás célja a munkavállalók részéről a munkateszt, az aktivitás növelése, az önkormányzatok részéről az értékteremtés, településüzemeltetés és településfejlesztés, a társadalom részéről a tranzitfoglalkoztatás, valamint a szegénységnyíró funkcióban ragadható meg.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

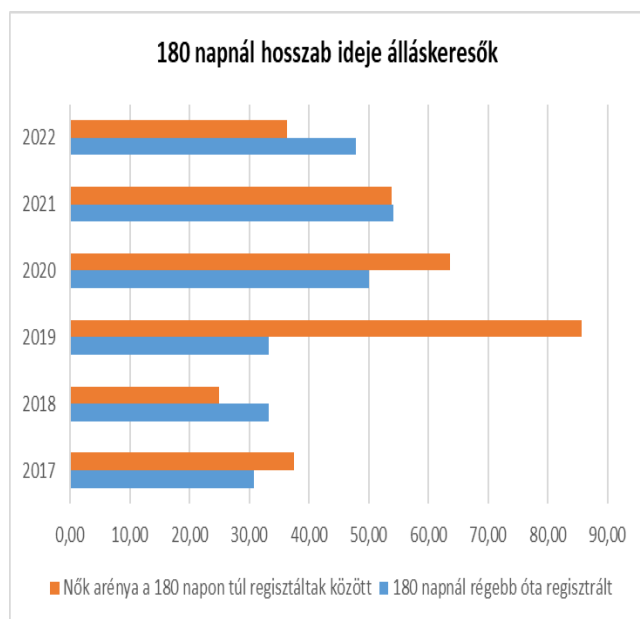
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen		26	12	21	22	24
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	0,00	1,00	0,00	0,00	1,00
	%	7,69%	0,00%	4,76%	0,00%	0,00%	4,35%
21-25 év (TS 038)	Fő	4,00	0,00	1,00	2,00	2,00	2,00
	%	15,38%	0,00%	4,76%	9,09%	8,33%	8,70%
26-30 év (TS 039)	Fő	2,00	2,00	1,00	3,00	5,00	3,00
	%	7,69%	16,67%	4,76%	13,64%	20,83%	13,04%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	1,00	2,00	1,00	1,00	3,00
	%	0,00%	8,33%	9,52%	4,55%	4,17%	13,04%
36-40 év (TS 041)	Fő	3,00	1,00	1,00	3,00	3,00	2,00
	%	11,54%	8,33%	4,76%	13,64%	12,50%	8,70%
41-45 év (TS 042)	Fő	3,00	2,00	5,00	2,00	3,00	0,00
	%	11,54%	16,67%	23,81%	9,09%	12,50%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	2,00	1,00	3,00	1,00	2,00	1,00
	%	7,69%	8,33%	14,29%	4,55%	8,33%	4,35%
51-55 év (TS 044)	Fő	5,00	2,00	4,00	4,00	5,00	5,00
	%	19,23%	16,67%	19,05%	18,18%	20,83%	21,74%
56-60 év (TS 045)	Fő	3,00	2,00	1,00	2,00	0,00	2,00
	%	11,54%	16,67%	4,76%	9,09%	0,00%	8,70%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	1,00	2,00	4,00	3,00	4,00
	%	7,69%	8,33%	9,52%	18,18%	12,50%	17,39%

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	30,77	37,50
2018	33,33	25,00
2019	33,33	85,71
2020	50,00	63,64
2021	54,17	53,85
2022	47,83	36,36

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalászási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

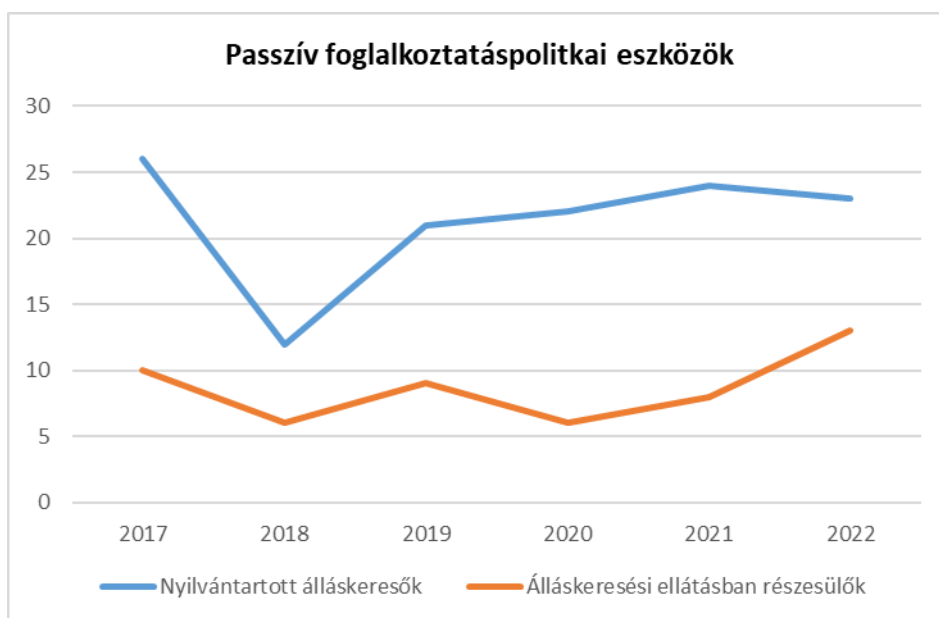
g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	26	2,25%	10	38,46%
2018	12	1,06%	6	50,00%
2019	21	1,86%	9	42,86%
2020	22	2,03%	6	27,27%
2021	24	2,13%	8	33,33%
2022	23	1,99%	13	56,52%

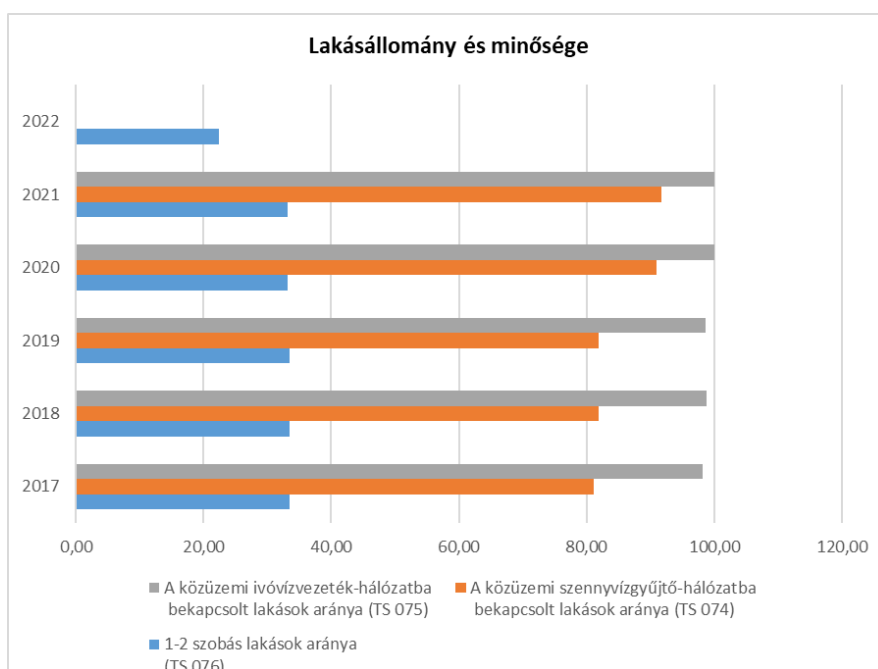

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. (Tájékoztató!)

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	712	6	8,43	33,43	81,18	98,17
2018	712	0	0,00	33,43	81,88	98,74
2019	712	0	0,00	33,43	81,88	98,60
2020	717	5	6,97	33,19	90,93	100,00
2021	717	0	0,00	33,19	91,77	100,00
2022	722	0	0,00	22,44	n.a.	n.a.

a) bérlakás-állomány

A bérlakás legfontosabb jellemzője, hogy lakhatást biztosít a rászorulóknak, nem tulajdont.

b) szociális lakhatás

A szociális lakhatás megnevezés társadalmi felelősségvállalásból fenntartott bérlakást takar, mely olyan személyek számára biztosít megfelelő lakhatási viszonyokat, akik arra rászorulnak.

- c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok
e) lakhatást segítő támogatások

- Fiatal házások lakásvásárlási támogatása

Újlengyel község területén első személyi tulajdonú lakás építéséhez vagy vásárlásához egyszeri vissza nem térítendő támogatás nyújtható annak a fiatal házaspárnak:

- a) amelynek mindkét tagja 40 éven aluli,
b) első személyi tulajdonú lakást vásárolnak vagy építenek,
c) amelynek legalább egyik tagja a kérelem benyújtását megelőzően legalább 5 éven keresztül Újlengyel községben állandó bejelentett lakóhellyel rendelkezett, ennek hiányában a településre beköltöző kérelmezők legalább egy családtagja 14 éven aluli gyermek,
d) akik a kérelem benyújtásakor vagy azt megelőzően nem rendelkeztek lakás tulajdonjogával részben vagy egészben,

Fiatal házások lakásvásárlási támogatásának összege 150.000.- Ft, mely bankszámlaszámra történő átutalással kerül kifizetésre.

- f) eladósodottság (adósságkezelésben részesültek száma)

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása (tanyán élők)

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;
c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	26	8
2018	18	4
2019	13	6
2020	10	5
2021	7	8
2022	6	9

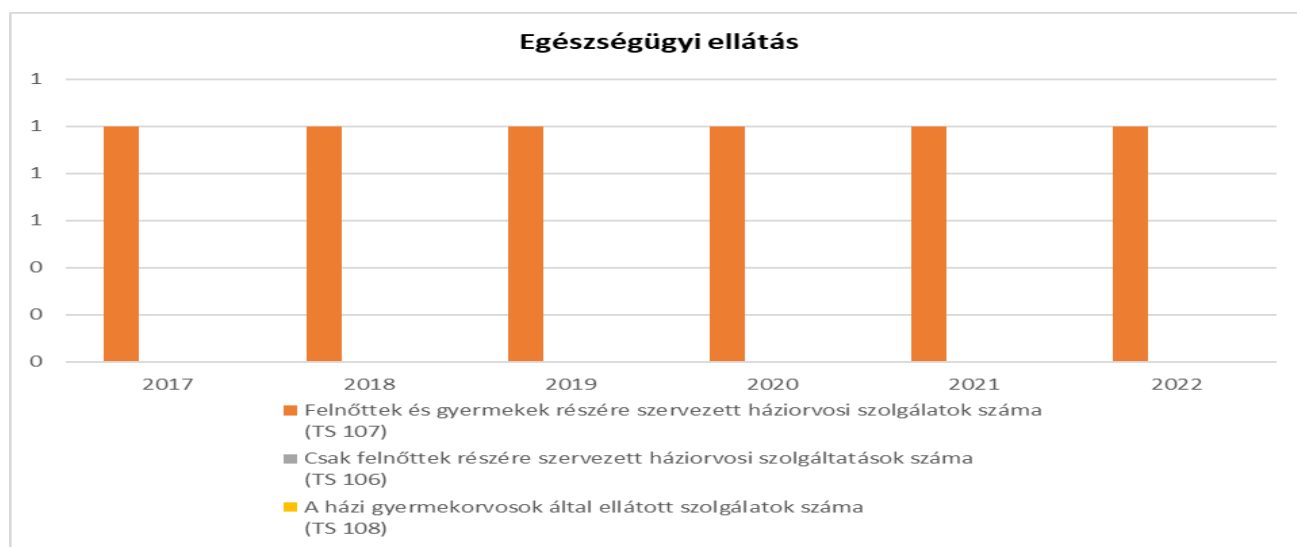

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A Dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézet a Közép-Magyarországi régióban, Dabas központú térségben látja el a járóbeteg szakellátást. A térség 13 községére terjed ki. Fő tevékenységük a járóbetegek szakorvosi ellátása, emellett azonban helyi, városi egészségügyi alapellátási szolgáltatást is nyújt. Ezen feladatok: Központi Ügyeleti Szolgálat, Védőnői Szolgálat, Sportorvosi tevékenység, Foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás. Több éve már az egynapos sebészeti ellátás is elérhető.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	1	28	7,47
2018	1	0	0	1	29	7,81
2019	1	0	0	1	34	5,46
2020	1	0	0	1	38	3,78
2021	1	0	0	1	34	4,04
2022	1	0	0	1	34	4,12

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A háziorvosi rendelőben hetente egy alkalommal vérvétel zajlik. Mivel ez a háziorvosi rendelőben történik, rendkívül nagy könnyebbséget jelent a településen élők számára, főként az idősebb lakosságot érintve.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A Dr. Halász Géza Szakorvosi Rendelőintézetben a 10 ágyas nappali kórházban infúziós kúra térítésmentesen, OEP-finanszírozással vehető igénybe. Így az egészségügyi szolgáltatás a rászoruló betegeknek elérhető.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A helyes táplálkozás nagy szerepet játszik egészségünk megőrzésében. A kiegyensúlyozott táplálkozás egyik nélkülözhetetlen eleme a megfelelő zöldség-gyümölcs fogyasztása.

Konyhánkon a zöldségfélék fogyasztása kiemelkedő helyen szerepel a naponta fogyasztandó élelmiszerek között. Az összeállított étrend tartalmaz naponta 3 adagot, amelyből 1 adag friss vagy nyers zöldség-gyümölcs. Nagymértékben figyelünk a zsír, a cukor és a só mennyiségének mérséklésére, hogy a nálunk táplálkozó gyermekek természetes ízeket érezhessenek. Naponta kapnak teljesértékű gabonából készült ételleket, és fokozottan ügyelünk a megfelelő mennyiségű folyadék bevitelére. Az étkezéseknél mindig elérhető a friss ivóvíz.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

e) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Társult Önkormányzatok "Együtt" Segítőszolgálati működése során folyamatos biztosítani kell a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény és a falugondnoki szolgálat működésének engedélyezéséről, továbbá a szociális vállalkozás engedélyezéséről szóló 188/1999. (XII.16.) Korm. rendelet, a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük ellenőrzéséről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet, valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatótevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII.18.) Korm. rendelet, valamint a szakmai képzésre vonatkozó hatályos jogszabályi előírások érvényesítését.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A hátrányos megkülönböztetés tiltott az önkormányzat számára Ebktv.-ben felsorolt védett tulajdonságok alapján. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése kötelezi az önkormányzatot közszolgáltatásai nyújtása esetén.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai:

Településük fiatalságának legfontosabb szintere a Művelődési ház, mely közkedvelt helyszíne születésnapoknak, évfordulóknak, családi-és baráti eseményeknek. A művelődési ház felszereltsége és elhelyezkedése miatt is kedvelt „bulihelyszín”. A terem az óvodásoktól a nyugdíjasokig

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	igen	766	1

minden korosztály előszeretettel használja. A terem igénybevételéhez semmi más teendő nincs mint felkeresni az önkormányzatot és megbeszélni az időpontokat.

A sportolni vágyó baráti társaságok az iskola tornatermét használják heti egy, vagy két alkalommal, hogy hódoljanak a sport örömeinek és testüket egészségesen tartsák. Ehhez mindenki hozzájuthat kivétel nélkül, ha felkeresik az iskola igazgatóságát és egyeztetnek időpontot úgy, hogy az mindenkinek a legkielégítőbb legyen.

Nemrégiben új futballpályánkat vehettük használatba, amely nagyon praktikus és kényelmes lelátóval készült arra, hogy a meccseken, és az újlengyeli búcsú helyszínén minél kényelmesebben érezze magát minden résztvevő.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások:

Településünk kiemelkedően büszke lehet arra, hogy nem csak szavakkal, hanem tettekkel is érvényesül a „figyeljünk egymásra” jelmondat. Azzal, hogy kis lélekszámú település vagyunk még jobban érvényesül, hogy segítsük és támogassuk egymást. A mindennapi rutin és a szürke hétköznapok kapkodásában mégis jut idő elvinni az orvoshoz az idős szomszéd nénit, a jóbarátok egymás gyermekeire vigyáznak míg a másik szülő esetleg betegség miatt ágynak esett. Ezek az apró, s mégis hatalmas gesztusok építik a település összetartó erejét.

Természetesen, mint minden településen Újlengyelben is elkerülhetetlenek a konfliktusok, nézeteltérések. Az önkormányzat készségesen segít a problémák feltárásában, majd későbbiekben a megoldásában is.

Községünkben nincsenek etnikumok.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Fontos kiemelni Polgárőreink munkáját, akiknek hála minden újlengyeli nyugodtan alhat köszönhetően a rendszeres járőrözésnek. A közösségi rendezvényeken aktívan részt vesznek a forgalom irányításában és biztosításában, az iskola kereszteződése rendszeres felügyelet alatt áll a tanév folyamán s ez nyugalmat biztosít a gyermeket nevelő szülőknek.

Az önkéntes munka a járvány időszakában fontos szerepet játszott, amikor a különösen veszélyeztetett, időskorú lakosaink védelme, támogatása, a karanténba kerültek ellátása érdekében az önkéntes tevékenységek előtérbe kerültek.

A háború okozta menekültáradat határ menti helyszínein önkormányzatunk, egyházaink és civil szervezeteink támogatta, és támogatja folyamatosan, s az Ukrajnából menekülők számíthatnak a lakosság segítségére.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Községünkben nincs nemzetiség.

- e) helyi lakossági önszerveződések

Községünkben a civil szervezetek folyamatos és aktív tevékenységet folytatnak. Az Önkormányzat a helyi költségvetési rendeletben meghatározottak szerint támogatja a civil szervezetek, anyagilag és erkölcsileg támogatja rendezvényeit is.

Az Újlengyeli Nyugdíjas Klubra mindig számíthat az önkormányzat, mindegy, hogy Falunapról van szó, Kihívás napjáról vagy Falukarácsony ünnepléséről. A nyugdíjasok fontos szerepet töltenek be a település életében, hisz rendszeres segítőink.

A Vatyá Népe Egyesületnek az évek során sikerült biztosítani a fennmaradását, fenntartani a folyamatos működőképességet, és jelentős programokat bonyolított le. Az Általános Iskolában rovács és íjász szakkört biztosítanak a kisiskolásoknak, megismerhetik a régmúlt harci technikáit. Az egyesület a község minden rendezvényén, programján aktívan részt vesz, pályázataink fontos szereplői.

A természetjárás, szabadidő sportok, természetvédelem iránt érdeklődőknek az Újlengyeli Diáksport Egyesület felkeresése a legcélszerűbb. A serdülő gyermekeket közelebb hozzák a természethez, a felnőtt labdarúgó csapataink működésében vesznek részt és az ügyintézőkkel kapcsolatos terheket igyekeznek csökkenteni, továbbá a Karate szakosztályt is gondosan építgetik tudásukkal, tanácsaikkal.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az önkormányzati által szervezett helyi programokon, hagyományőrzéseken mint a Búcsú, a Falukarácsony, Idősek világnapja, Adventi vásár, Húsvéti hagyományok stb..., egyre kevesebben vesznek részt. A település jelentősebb részét lényegesen nehezebb megmozgatni.

Fontos lenne a közösségünk számára a mai gyerekek számítógép-függőségének csökkentése. A mai gyermekeket olyan útra kell terelnünk, ahol érvényesül a személyes kommunikáció, a személyes empátiájuk fejlődése s közben társaságban tartózkodnak. Így talán ráléphetünk arra az útra is, hogy a helyi események folyamatos látogatói, résztvevői legyenek.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

„Az esélyteremtés szempontjából a hátrányos helyzetű gyermekek problémáinak megjelenése különösen két nagy területre osztható a kezelés helye alapján: a szociális és az oktatási társadalmi alrendszerre. Valójában e két terület számos területen átfedést mutat, mely természetükből kifolyólag nem jelenti azt, hogy e problémák a családok, települések, járások, megyék, egyszóval az ország minden területén egyenlő mértékben jelentkeznek. Természetesen e problémákat a családoknak természetük szerint, és az állam különböző alrendszereinek is jogszabályban előírt módon kezelniük kell, hogy ne növekedjenek a társadalmi különbségek. A szocio-kulturális helyzetből adódó problémák megoldás hiányában aggregálódnak, és a későbbiekben megterhelik a szociális, egészségügyi, végső soron az egyénnel kapcsolatban kerülő valamennyi társadalmi alrendszert. Egyes társadalomtudósok szerint a gyermekkori problémák kezeletlensége a későbbiekben hétszer annyiba kerül a társadalomnak. Családban a felnőttek képességeik szerint járulnak hozzá gyermekeik fejlődéséhez, azonban jelentős, leküzdhetetlen akadályok esetén, a gyermekvédelmi jelzőrendszer jelzésére vagy szülői kérésre az államnak, illetve alkalmazottainak segíteniük kell.” A gyermekek támogatásában szakmai oldalról a pedagógusok munkája kiemelkedő, mert az adaptív pedagógia jellemzője, hogy a gyermek igényeiből indul ki, és csökkenti társadalmi hátrányait. Az eredményes tanulás segítésének elvei között a tanulási környezet címszó alatt megtaláljuk az esélyteremtés alapelvét is. Állíthatjuk azt is, hogy a „szegény és alacsony végzettségű családok gyermekei nagyobb valószínűséggel esnek ki az iskolából, tovább örökítve ezzel a társadalmi különbségeket.” Az esélyteremtésre fokozott mértékben van szükség, mert az idősorok azt mutatják, hogy Magyarországon 2012-2019 között 2 %-ról 3 %-ra nőtt a pszichés fejlődési zavarral élő gyermekek aránya az összes tanuló között, azon belül pedig 44-ről 52% - ra nőtt az SNI-vel rendelkező gyermekek száma, tehát a probléma egyre növekvő számú feladattal látja el a közoktatási intézményeket, annak pedagógusait. Véleményünk szerint a települési önkormányzatoknak a helyi köznevelési közoktatási intézmények évekre lebontott intézményi esélyegyenlőségi intézkedési tervére lenne szükségük a gyermekek helyzetének átláthatósága érdekében. (Gyermekesélyek körét tartalmazzák az iskolák pedagógiai, ill. gyermekvédelmi programjai is). Igaz, hogy a HEP Fórumoknak az iskolák vezetői állandó meghívottjai, akik ezen információk lehető legszélesebb körével rendelkeznek.”²⁴

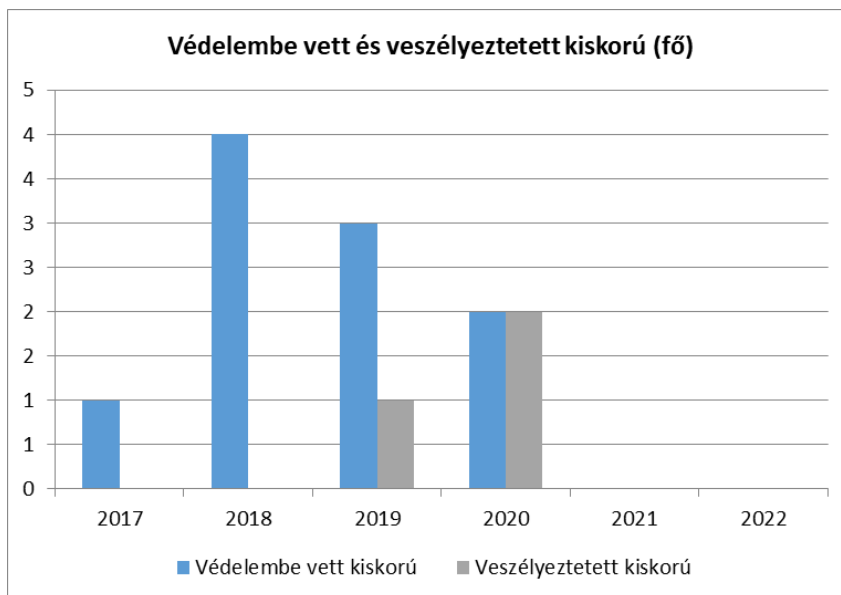
4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

²⁴ Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: Önkormányzatok gyermekek esélyteremtésével kapcsolatos felelősségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 5. pp 36-40 (2022).

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	840	917	1757	47,81%	52,19%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			60	3,41%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	115	130	245	6,55%	7,40%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	23	26	49	1,31%	1,48%

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	1	n.a.
2018	4	n.a.
2019	3	1
2020	2	2
2021	0	0
2022	0	0

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás

Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	1	3	4
2018	1	3	4
2019	1	3	4
2020	2	4	6
2021	3	2	5
2022	n.a.	n.a.	-

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

- A polgármester a településen életvitelszerűen élők gyermekvállalásának támogatása érdekében, egyszeri, pénzbeli és vissza nem térítendő támogatást: **babakelengye-támogatást** nyújt a jelen rendeletben rögzített feltételekkel az újlengyeli csecsemők nevelésével kapcsolatos költségek viselésének megkönnyítéséhez.

A támogatásra az a szülő jogosult, aki érvényes újlengyeli lakcímmel rendelkezik és a gyermek születését megelőzően legalább egy éve ezen a lakcímen él életvitelszerűen.

A támogatás iránti írásbeli kérelmet gyermek születését követő 1 naptári éven belül lehet benyújtani, amely kérelmet a képviselő-testület bírál el.

A támogatás összege: 50.000.- Ft, amelyet a kérelmező által megadott bankszámlára utalással nyújt a képviselő-testület.

A támogatást egy gyermek után csak egy alkalommal és csak az egyik szülő jogosult igénybe venni. Amennyiben mindkét szülő esetében fennállnak a jogosultsági feltételek, azonban a szülők külön élnek, úgy az a szülő jogosult a támogatást igénybe venni, akinél a gyermek elhelyezésre került.

- **Vakcina támogatásra** jogosult az az újlengyeli lakos szülő, aki 18 éven aluli gyermeke részére államilag nem támogatott védőoltás beadását kérelmezi a háziorvostól és a védőoltás indokoltságát a háziorvos igazolja.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	31	20	26	113	0	0
2018	31	16	29	101	0	0
2019	34	14	32	101	0	0
2020	33	4	25	92	0	0
2021	37	2	35	108	0	0
2022	40	2	48	111	0	0

- e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;
- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége
A településen nincs szegregátum.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői munka lényege a prevenció, a megelőzés. A védőnői munka szerves részét képezi a várandósgondozás, a várandósok egészségi állapotának folyamatos nyomonkövetése, a kismamák szülésre és újszülött fogadására való felkészítése.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A házi orvos személyes és folyamatos orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. A házi gyermekorvos az ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja, de felkérésre a 14–18. év közötti személyeket is elláthatja. A gyógyító-megelőző alapellátás keretében a házi orvos és házi gyermekorvos feladatkörébe tartozik az egészséges lakosság részére nyújtott tanácsadás és szűrés, a beteg vizsgálata, gyógykezelése, egészségi állapotának ellenőrzése, orvosi rehabilitációja, illetve szükség esetén szakorvosi vagy fekvőbeteg-gyógyintézeti vizsgálatra, gyógykezelésre való utalása.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A védőnő végzi a 0-7 éves korúak életkorszerű gyermekek testi, pszichomotoros, és mentális fejlődését, látás és hallásvizsgálatát, illetve a mozgásszervek vizsgálatát. Továbbá óvodások és iskolások körében életkorszerű szűrővizsgálatokat végez, nyomonköveti a gyermekek személyi higiéniáját, részt vesz az egészségfejlesztésben, egészségnevelő előadásokat tart, kampányoltások szervezésében aktívan részt vesz.

- f) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

- g) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A bölcsőde részére átadott plébánia két csoport bölcsődei gyermek beíratásával indult el 2021 év őszén. Ennek köszönhetően új lehetőséget alakíthattunk ki a közösségi életre és nagyban megkönnyítettük a munka világába visszatérő édesanyák elhelyezkedési esélyeit.

- a) - ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll -
- aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,
- ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és
- b) a védelemben vett gyermeket.

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	8	8	0	0	0	0

h) gyermekvédelem:

A Társult Önkormányzatok "Együtt" Segítőszolgálatok Szakfeladatok 2010. január 1 óta az alábbi tevékenységekben érvényesül:

- 889921 Szociális étkeztetés
- 889924 Családsegítés
- 889201 Gyermekjóléti szolgáltatás

i) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Családsegítés, szociális munka, család- és gyermekjóléti szolgálat célja a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek és családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet

megszüntetésének elősegítése. A családsegítésben nyújtott szolgáltatások személyes szociális szolgáltatások, amelyek a szociális munka eszközeire és módszereire építenek.

j) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A Karateedzés népszerű sportja az iskolás korú gyermekeknek és a felnőtt korosztálynak egyaránt. Nem csak egészségfejlesztő hatású, de fegyelemre és elhivatottságra is tanítja résztvevőit.

k) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermek életkorának megfelelő intézményi gyermekétkeztetést kell biztosítani a bölcsődében, óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az általános iskolai és a középiskolai iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó fogyatékosok nappali intézményében. A gyermekeknek juttatott ingyenes vagy kedvezményes étkezés biztosítása eszközként szolgál a gyermekszegénység csökkentéséhez, a gyermekek alapvető szükségleteinek biztosításához. Emellett a bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában a nyári szünet és a tanítási szünetek időtartama alatt is biztosítani kell az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára.

l) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

m) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

n) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Különösen tekintettel kell lenni a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanulóakra, melyek az alábbi csoportokra oszthatóak az Nkntv. 4 § 13. és 14 pontja alapján, az egyenlő bánásmód és az esélyteremtés tekintetében:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló,

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	43	0	0,00
2018	44	0	0,00
2019	55	0	0,00
2020	62	6	9,68
2021	66	6	9,09
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Az óvodai nevelést a gyermekek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig kell biztosítani. A települési önkormányzatnak helyben kell gondoskodnia az óvodai nevelésről, ha legalább nyolc óvodáskorú gyermek rendelkezik az adott településen lakóhellyel, és a demográfiai adatok alapján feltételezhető, hogy ez a létszám legalább három évig fennmarad, valamint ha a szülők ezt igénylik.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

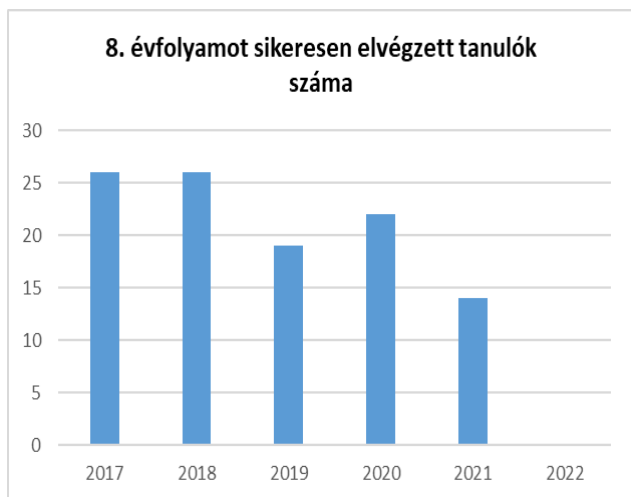
4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai		
ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	2	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	65	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7	17
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	10	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	6	1 gyes
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	6	1 gyes
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet (Pedagógiai asszisztens)	2	1 gyes

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	165	0	0,00
2018	156	1	0,64
2019	151	1	0,66
2020	146	1	0,68
2021	162	0	0,00
2022	159	0	0,00

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	8	1	20,63	31,52
2018	0	8	1	19,50	35,26
2019	0	8	1	18,88	33,11
2020	0	8	1	18,25	36,99
2021	0	8	1	20,25	33,33
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	26
2018	26
2019	19
2020	22
2021	14
2022	n.a.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;
- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;
- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az óvoda, az általános és a középfokú iskola a hátrányos helyzetű, és a tehetséges gyermekek számára személyiségfejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó óvodai, iskolai fejlesztő programot szervez. A felkészítés magában foglalja az oktatás méltányossága révén, segítő pedagógiai tevékenység által a tanulók iskolai sikerességének elősegítését, társadalmi-gazdasági helyzetből eredő hátrányaik enyhítését, a tanulói közösségfejlesztést, a család bevonását és támogatását, valamint az esélyteremtést hatékonyan támogató intézményfejlesztést és folyamatos módszertani megújulást. Képesség kibontakoztató felkészítést valamennyi csoportban, évfolyamon, osztályban meg kell szervezni. Az óvodai, iskolai fejlesztő programot az intézmény a miniszteri rendeletben erre kijelölt szervezet szakmai támogatásával szervezi meg. E szakmai szolgáltatás kiterjed az Ebktv. 31. §-a szerinti helyi esélyegyenlőségi program és a köznevelési esélyegyenlőségi intézkedési terv céljai összhangjának támogatására is.²⁵

²⁵ Forrás: 20/2012. (VIII. 31.) EMMI r. 171. - 173. §

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
számítógép,-okostelefon-függőség csökkentése	több szabadtéri, társasági program teremtése, közösségi terek létrehozása
generációs szakadékok növekedése	több program szervezése gyermek-felnőtt bevonásával

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban a nők esélye új kihívások előtt áll. A magyar családok lassan vetik ugyanis le a szokást, hogy az idősekről való gondoskodás csupán a nők kötelezettsége. Azon kívül a gyermek a családban a női természet következtében általában jobban kötődik az anyához, aki a modern korban már, mint teljes értékű munkavállaló is szerepet kap. A nők e kettős, nekik tulajdonított és természetes szerepe valamint az európai, de különösen a magyar háztartások gazdasági kihívásai is súlyosbítják a családanyák gazdasági és szociális helyzetét, akiknek e terheket úgy tűnik, hogy viselniük kell, és azt össze kell egyeztetniük munkavállalásukkal. A társadalomnak kötelessége a jogalkotás útján is enyhítenie e terheken.²⁶

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Már a 1979. december 18-i ENSZ-egyezmény 11. cikke kimondta hogy a nőknek biztosítani kell a az egyenlő munkabérhez való jogot, ideértve a juttatásokat is, továbbá az egyenlő értékű munka tekintetében, valamint a munka minőségének értékelése során tanúsítandó egyenlő bánásmódhoz való jogot.²⁷ A Charta 23. cikke alapján azonban a nők és férfiak közötti egyenlőséget minden területen, biztosítani kell.

„A nemek közötti bérkülönbséget különböző tényezők okozzák, így például a nemi sztereotípiák, az „üvegplafon” és a „ragadós padló” állandósulása, a horizontális szegregáció – beleértve a nőknek a szolgáltató ágazat alacsonyán fizetett munkahelyein való felülreprezentáltságát –, valamint a gondozási feladatok egyenlőtlen megosztása. A nemek közötti bérkülönbséget továbbá részben a nemi alapú közvetlen és közvetett bérdiszkrimináció okozza. Az említett elemek olyan strukturális akadályokat képeznek, amelyek összetett kihívásokat jelentenek a jó minőségű munkahelyek és az egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazás elérése tekintetében, és olyan hosszú távú következményekkel járnak, mint a nyugdíjak terén a nemek között fennálló egyenlőtlenség és a szegénység feminizációja.”²⁸

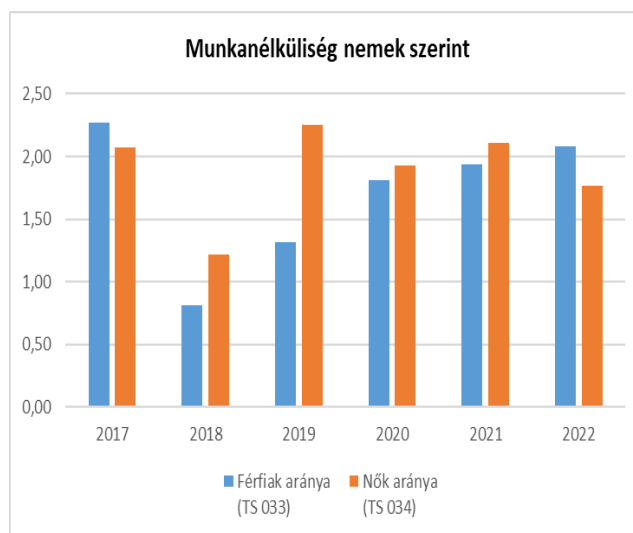
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

²⁶ MAKKOS Nándor :A nők esélyegyenlőségéről JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXIV. évfolyam 6. szám pp 28-31 (2022).

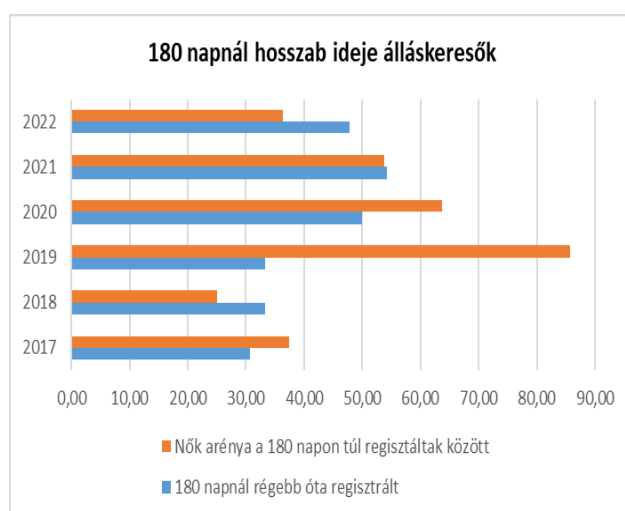
²⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/970 irányelve (2023. május 10.) preambulum (1) bek.

²⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/970 irányelve (2023. május 10.) preambulum (15) bek.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	2,27	2,07	2,17%
2018	0,81	1,22	1,02%
2019	1,32	2,25	1,79%
2020	1,81	1,93	1,87%
2021	1,94	2,11	2,03%
2022	2,08	1,77	1,93%

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	30,77	37,5
2018	33,33	25
2019	33,33	85,71
2020	50	63,64
2021	54,17	53,85
2022	47,83	36,36

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

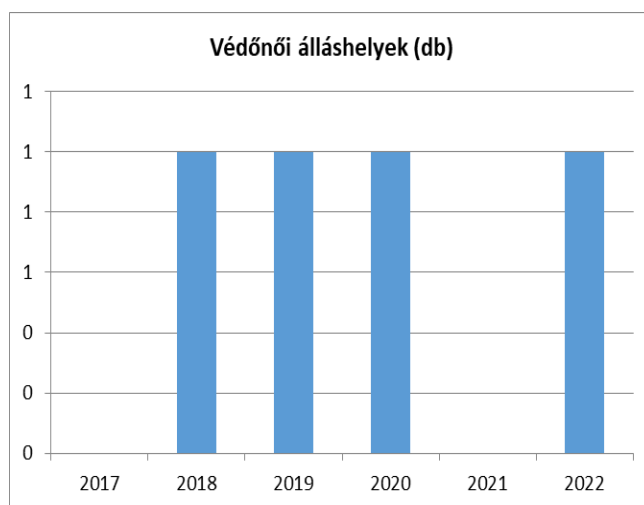
d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Azzal, hogy a katolikus plébánia épülete bölcsődeként kezdett funkcionálni, támogatni tudtuk a munka világába visszatérni vágyó kisgyermekes édesanyákat, hisz a bölcsőde elindulásához

kisgyermekgondozókra és dajkákra volt szükség, ezzel nagy örömet szerezve számukra, hogy helyben tudnak munkát vállalni.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	1	n.a.	-

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnő feladata a növekedés, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, az anyaságra való felkészülés segítése, a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel, a népegészségügyi célú méhnyak szűrés végzése, a várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint, a gyermekágyas időszakban segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, a szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban, az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nők elleni erőszakot statisztikák támasztják alá, hogy házastársi vagy élettársi kapcsolatban történik. Az Európai Unióban minden harmadik nő átélt már fizikai vagy szexuális erőszakot.

A településen rendkívül jó a közbiztonság, emiatt a lakosok nagy része nem tart az utcai vagy betöréses támadásoktól. A családon belüli erőszak esete egy kicsit már más. Ha az áldozat eljut arra a döntésre, hogy tudatosítja magában NEM Ő a hibás, Ő csak áldozat és mer segítséget kérni, akkor azt azonnal meg is kapja. A település polgárőrei bármikor hívhatók/riaszthatók baj, veszélyhelyzet esetén. Természetesen a Polgárőrség folyamatos kapcsolatban áll a Körzeti Megbízottal. Ez az összetartás nem csak a nőknek, hanem a gyermekeknek, időseknek, férfiaknak és a falu minden lakosának ad nyugalmat.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

Az Szt. alapján a családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.²⁹

²⁹ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 64. § (1) bek.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők kiemelkedő szerepet töltenek be a település életében. Az önkormányzati, iskolai, óvodai, bölcsődei és egyházi rendezvények fő szereplői és mozgatórugói.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A munka világába való visszatérés megkönnyítése	Helyben megteremtett munkalehetőség
A munka világába való visszatérés megkönnyítése 2	Gyermekek felügyeletét ellátó szervek bővítése
Mentális, lexikális fejlődés elősegítése	Új, modern könyvtár létrehozása

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Idős embereknél is az emberi méltóság, szociális biztonság érdekében hosszú távú, világos programokra van szükség.

A 65 év felettek száma 1,66 milliőről 1,89 millióra, aránya 16,6%-ról 19,3%-ra nőtt 2010-ről 2019-re.³⁰ A demográfiai helyzet változása „erőteljes hatással van a szociális védelmi rendszerekre, nyomás alá helyezi a nyugdíjrendszerek fenntarthatóságát, és megnöveli az igényt a tartós időskori ápolás-gondozásra.”³¹ Az idősödő társadalomban nő a jelentősége a kor alapú diszkriminációnak (ageizmusnak). „Az idősödés nemcsak a gazdaságilag fejlett és fejletlenebb társadalmakban okoz különböző gondokat, hanem különböző kezelést követel egyazon államon belül is konjunktúra és válság idején. A gazdasági krízisek befolyásolják a munkaerő piacot, ahol jelen vannak a munkaerőpiacra belépni kívánó fiatalok, és az azt elhagyni kívánó, és elhagyni nem kívánó idősebb munkavállalók.”

Az idősügynek választ kell adnia számos lényeges, és sürgető³² kérdésre:

Különösen a feminizációra. A demográfiai trendek régóta a nők hosszabb életkilátásait mutatják, és a nők, akik jövedelme még mindig kisebb, mint a hasonló képzettségű és munkakörű férfiaké, idősen is kisebb nyugdíjra számíthatnak, előzvegyülten pedig – ha vannak – gyermekeik vagy a köz támogatására inkább rászorulnak, mint a családban élő idősek.

Választ kell adnia az izolációra, az elmagányosodásra. A gyermekek számának csökkenése és a nukleáris család terjedése miatt az idős emberek egy része elszigetelődik.

³⁰ MNTFS 2030. p.70.

³¹ MNTFS, 2030. p.19.

³² Forrás: BORZA Beáta (szerk.): „Méltóképpen Időskorban” Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának idősügyi projektje, Budapest, 2011. p. 6-7.

Választ kell adnia az ún. Handicap jelenségre. A fogyatékossgal élők öregkora nehezebb, mint a társadalmi többségé, sőt a fogyatékossg sok esetben éppen idős korban bontakozik ki, a fehér és a más színű botok, a hallókészülékek, a szemüvegek, a „tolószékek” az idősebb generációk körében gyakoribbak.

Választ követel a gettósodás jelensége. Nem annyira regionális értelemben, mint inkább „leépülő településrész vagy épület” értelmében az idősök által lakott házak, területek a kevésbé trendi, kevésbé ellátott vidékekre helyeződnek, avagy az előregedő környéket az új típusú szolgáltatások – még akár az iskola is – elkerülik.

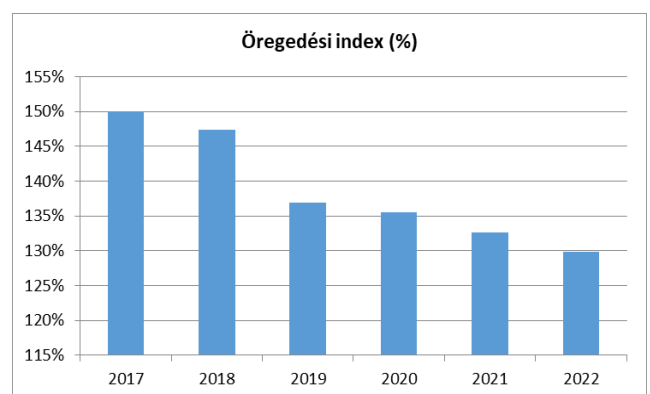
Gazdasági, társadalmi és kulturális tőkeszegénység. A járadékok és juttatások értékének csökkenése jobban érinti az idősöket, és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket nehezíti, amely szolgáltatások például a mozgásban akadályozottak esetében létfontosságúak lehetnek az önálló élet lehetőségét például az önálló ételkészítés-beszerzést, avagy a temető vagy az utolsó barátok, rokonok meglátogatását veszélyeztethetik. Amit nem használ, leépül. Ha nem beszélnek, nem vesznek részt közös cselekvésekben, nem kapnak és nem adhatnak szeretetet, akkor az emberek kulturálisan, mentálisan és fizikailag leépülnek. Generációk tapasztalatai, élményei és érzésvilága múlhat ki – reméljük, nem teljesen nyomtalanul. Ha nem segítik, segítjük, az idősöket például az infokommunikációs technológiák elsajátításában akkor ők elmagányosodhatnak.

Választ kell adnunk a legális migráció kérdésére is. A fiatal éveikben szívesen látott, migráns munkaerő a társadalombiztosítás, és teljes kapcsolatrendszere révén a befogadó országban marad idős korában, ahol még sincsen úgy otthon, mint a kibocsátó országában.

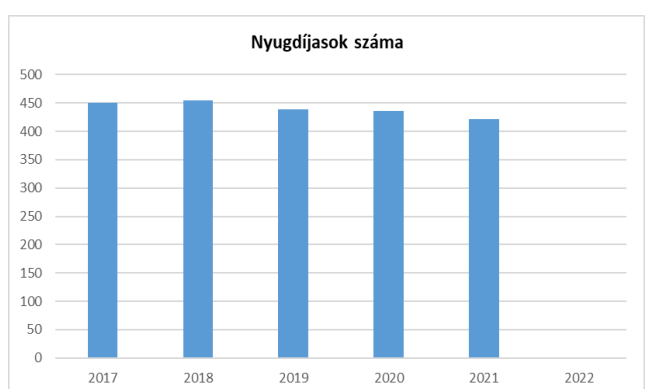
Nagyon nagy feladat, hogy a negatív tendenciákat ellensúlyozzuk tudatos politikával, olyan fejlesztésekkel, amelyek képesek választ adni a demográfiai tendenciákra.³³

6.1 Az idős korú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	330	220	150,00%
2018	333	226	147,35%
2019	330	241	136,93%
2020	332	245	135,51%
2021	329	248	132,66%
2022	335	258	129,84%

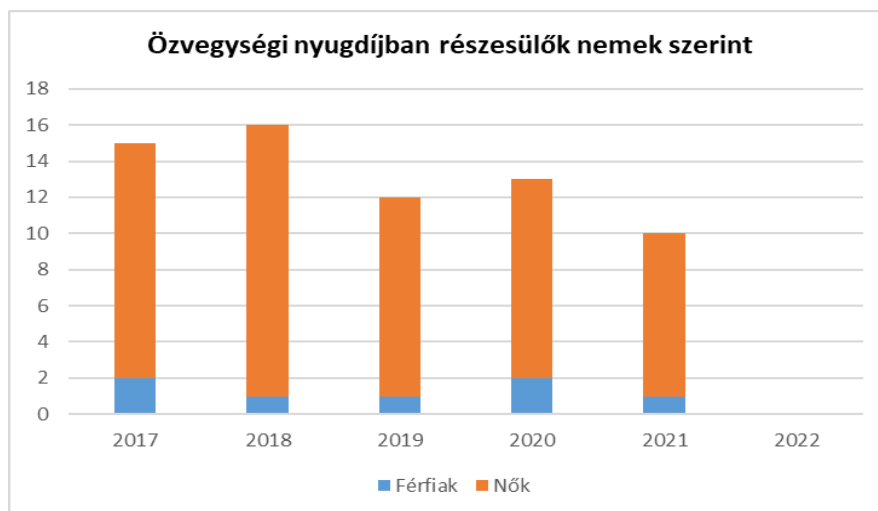
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	155	296	451
2018	155	300	455
2019	149	290	439
2020	149	287	436
2021	147	275	422
2022	n.a.	n.a.	-

³³ Bővebben lásd: MAKKOS Nándor: Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a közzsférában JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383) : XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	8	2	115	231	2	13	0
2018	7	2	114	232	1	15	0
2019	7	0	113	232	1	11	0
2020	7	0	112	228	2	11	0
2021	7	0	111	222	1	9	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	26	12	21	22	24	23
41-45 év (TS 042)	Fő	3	2	5	2	3	0
	%	11,54%	16,67%	23,81%	9,09%	12,50%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	2	1	3	1	2	1
	%	7,69%	8,33%	14,29%	4,55%	8,33%	4,35%
51-55 év (TS 044)	Fő	5	2	4	4	5	5
	%	19,23%	16,67%	19,05%	18,18%	20,83%	21,74%
56-60 év (TS 045)	Fő	3	2	1	2	0	2
	%	11,54%	16,67%	4,76%	9,09%	0,00%	8,70%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	1	2	4	3	4
	%	7,69%	8,33%	9,52%	18,18%	12,50%	17,39%

- b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Elkészült a település faluháza, amely egy saját tulajdonú, hagyományos építésű ingatlan felújításának köszönhető. Célunk új turisztikai vonzerő kialakítása.. A Faluház, amellyel, hogy bemutassa a korabeli élet színterét, rendezvényházként is funkcionál majd.

Berendezésének tervezésébe bevonjuk a helyi idős lakosságot társadalmi aktivitásuk növelése érdekében, illetve a megnyitás után helyszínt biztosítunk számukra (Nyugdíjas Klub számára). Az idős korú lakosságot be kívánjuk vonni a közösségi tevékenységekbe az elszigeteltség, magány csökkentése érdekében.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

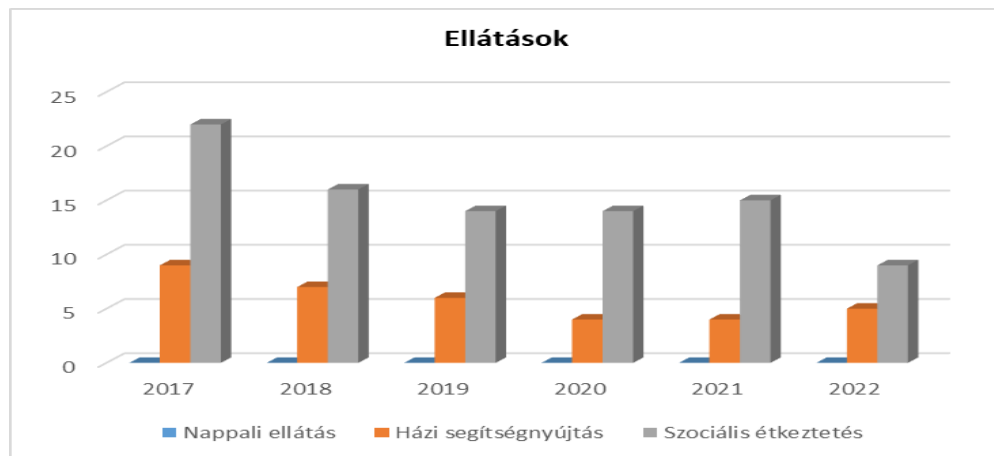
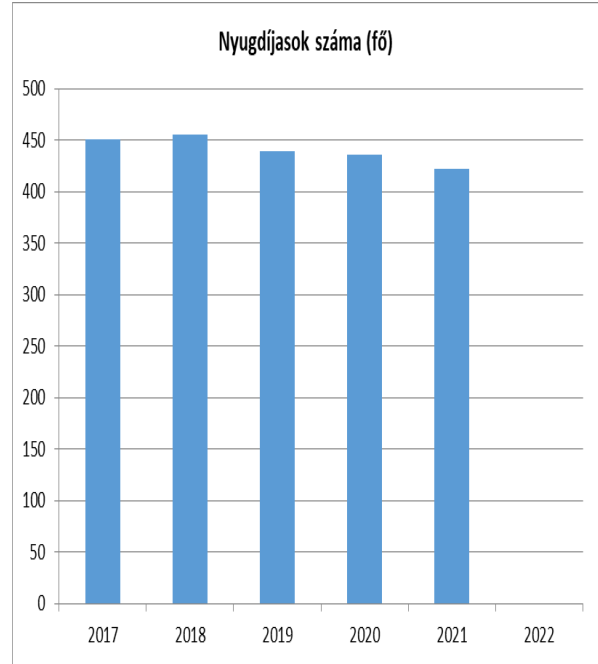
A helyi közszolgáltatások területén az idősekkel való foglalkozás teljes mértékben kielégítő. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatás községünk minden polgárának biztosított, kiemelt figyelmet fordítva az idősekre. Minden ingatlanba eljut a helyi újság megjelenő száma, amiben tájékozódhatnak a falu életéről. Külön meghívót kapnak a kulturális szervezésekre, sőt az idősek felkéréseket kapnak a rendezvényeken való szereplésekre, amiket Nyugdíjas Klubok tagjai teljesítenek is. Az Önkormányzat mind anyagilag, mind erkölcsileg támogatja a Nyugdíjas Klubot. A tagok különféle kirándulásokon, egészségügyi felvilágosító előadásokon vesznek részt. Megünneplik a névnapokat, a jeles ünnepeket, saját berükben és a községi ünnepségeken is. Azok az idős emberek, ahol generációk élnek együtt sokkal jobb szellemi aktivitással rendelkeznek, mint az egyedül élők. A generációs együttélés egyre kevesebb.

Az informatikai jártasságuk folyamatos és fejlődő tendenciát mutat. Az okostelefonok és a mai közösségi oldalak népszerűsége a nyugdíjas korosztályt is észrevétlenül belesodorja a modern világ technikai lehetőségeibe. A községben több nyugdíjas elérhető a csevegő felületeken, közösségi médiás alkalmazásokon. A hivatalba szívesen érkeznek azzal a céllal, hogy elakadtak egy alkalmazás letöltésében, vagy akár tanácsot kérnek internet mennyiséggel kapcsolatban.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	155	296	451
2018	155	300	455
2019	149	290	439
2020	149	287	436
2021	147	275	422
2022	n.a.	n.a.	-

A házi segítségnyújtás és a falu/tanyagondnoki szolgáltatás, olyan feladata a családsegítésnek, mely nappali melegedőtől távolmaradó idősök esetében is biztosítja az idősök szociális, és közszolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy számára a saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes. Az ellátás az igénylő, illetve annak törvényes képviselője

kérelmére, indítványára történik. Ezt követően felméri az igénylő egészségi, szellemi és fizikai állapotát, megállapítják a gondozási szükséglet mértékét, és ennek megfelelően a szükségletekhez igazodóan állapítják meg a részére nyújtott szolgáltatásokat.

A falu/tanya gondnoki szolgáltatás olyan szociális alapellátási forma, amelyet főállásban, teljes munkaidőben (heti 40 óra), közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott falu/tanya gondnok alkalmazásával és a szolgáltatás jellegéhez igazodó gépjármű üzemeltetésével biztosítanak, csökkentve ezzel az aprófalvak és a külterületi lakott helyek szolgáltatás- és intézményhiányból eredő hátrányait.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A feladat magában foglalja a közművelődési alapszolgáltatások megszervezését, meghatározott pénzügyi támogatás biztosítását, valamint a helyi lakosság képviselőinek biztosítását a közművelődési feladatokkal kapcsolatos döntések előkészítésében. Magában foglalja továbbá a művelődő közösségek létrejöttének elősegítését, működésük támogatását, fejlődésük segítségét, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítását (a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése, az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítását. E feladat tartalmazza továbbá a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítását, az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítását, a tehetséggondozás és tehetségfejlesztés feltételeinek biztosítását, valamint a kulturális alapú gazdaságfejlesztést).

b) idősök informatikai jártassága;

Az informatikai jártasságuk folyamatos és fejlődő tendenciát mutat. Az okostelefonok és a mai közösségi oldalak népszerűsége a nyugdíjas korosztályt is észrevétlenül belesodorja a modern világ technikai lehetőségeibe. A községben több nyugdíjas elérhető a csevegő felületeken, közösségi médiás alkalmazásokon. A hivatalba szívesen érkeznek azzal a céllal, hogy elakadtak egy alkalmazás letöltésében, vagy akár tanácsot kérnek internet mennyiséggel kapcsolatosan, esetleg nyomtatásban kérik segítségünket.

c) a generációk közötti programok.

A helyiek által az év talán legjobban várt helyi eseménye az újlengyeli falunap. Ez a nap fontos és közösségkovácsoló szerepet is játszik az életükben. A napokkal azelőtti készülődés, szervezkedés minden korosztályt bevon és megmozgat. Változatos programokkal várja az önkormányzati szervezés az óvodásokat (bábszínház), kisiskolásokat (sportvetélkedők, rajzverseny) szülőket, nagyszülőket (főzőverseny), baráti társaságokat, civil szervezeteinket.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Községünkben a kimondottan az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok nincsenek, de a fentebb leírt községi társadalmi eseményeken az idősek viszonylag nagy létszámban részt vesznek. Minden év október első hétvégéjén, az Idősök Világnapján Újlengyel Község Önkormányzata megvendégeli községünk időskorú lakosságát. Ezen sajnos, ahogy telnek az évek egyre kisebb létszámmal vesznek részt az érintettek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
nyugdíjas klub tagjainak csökkenése	nyugdíjas klub vonzóbbá tétele más helyi nyugdíjas számára
magas az egyedül élők aránya	tudatosítani az egymás iránti nyitottságot, bevonni a közeleti szervezetekbe az időseket
gyakran válnak a különféle árusok és házalók áldozatává	a körzeti megbízott által az idősek tájékoztatása ezekről a veszélyekről, a Polgárőrség és a körzeti megbízott által az idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. Az elmúlt időszakban megszűnt a házalós árusok jelenléte, a körzeti megbízottnak köszönhetően. Az idősek figyelik, egymásra figyelnek és ha észreveszik, hogy házalós érkezik a községbe, rögtön értesítik az Önkormányzatot, illetve a körzeti megbízott rendőrt, vagy a faluvédő csoportot, így azonnali intézkedés történik

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

„Minden állam humanitárius érettségét jelzi az, ahogyan a fogyatékkal élő állampolgáraival szemben viselkedik.”³⁴ A fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel, csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni. A fogyatékos emberek hátrányainak enyhítése, esélyegyenlőségük megalapozása, illetve a társadalom szemléletmódjának alakítása érdekében a jogalkotó alkotott törvényt. A Fot. 2. § (1)–(5) bekezdése alapján az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkori lehetőségeivel összhangban. „Az ésszerű alkalmazkodás a fogyatékkal élő személyek igényeihez történő alkalmazkodást jelenti. Magában foglalja különösen meglévő létesítmények átalakítását, és olyan új épületek létrehozását, melyeket fogyatékkal élők is használhatnak, valamint olyan munkahelyi szerkezetátalakítás, részmunkaidős vagy módosított munkarendek, áthelyezés egy üres állásba, berendezések vagy eszközök beszerzését és módosítását, valamint vizsgák, képzési anyagok vagy szakpolitikák megfelelő kiigazítását vagy módosítását, illetve minősített olvasók vagy tolmácsok biztosítását és egyéb hasonló alkalmazkodást a fogyatékkal élők igényeihez. Az AB szerint az „ésszerű alkalmazkodás” az elengedhetetlen és megfelelő módosításokat és változtatásokat jelenti, amelyek nem jelentenek aránytalan és indokolatlan terhet, és adott esetben szükségesek, hogy biztosítsák a fogyatékosággal élő személy alapvető emberi jogainak és szabadságainak a mindenkit megillető, egyenlő mértékű élvezetét és gyakorlását, pl. az

³⁴ Egészségen alapuló diszkrimináció és ésszerű alkalmazkodás a községi életben JEGYZŐ ÉS KÖZIGAZGATÁS (1589-3383): XXII. évfolyam 3. szám május-június pp 16.-20. (2020).

egyetemes tervezés által. Az „egyetemes tervezésen” a termékek, a környezet, a programok és szolgáltatások oly módon történő tervezését értjük, hogy azok minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek legyenek: adaptálás vagy speciális tervezés szükségessége nélkül. Az egyetemes tervezés nem zárhatja ki a „fogyatékossgal élő személyek csoportjai számára szükséges támogató-segítő eszközök és technológiák indokolt esetben történő használatát.”

A „Semmit róluk nélkülünk” James Charlton 1998-ban megjelent könyvének címe, melyet az MNTFS 2030 így fogalmaz meg: „a közösségi részvétel és támogatás elve az egyenlő jogok alapján: a bizalomra, aktív részvételre, partneri együttműködésre építve a programok tervezésébe, végrehajtásába és ellenőrzésébe be kell vonni a célcsoportok így a roma közösség, a helyi önszerveződések és a közigazgatás képviselőit.” Az alapelv így vonatkozik a fogyatékkal élő szervezetekre személyekre is.³⁵

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Helen Keller megtanult kommunikálni a külvilággal, bölcsészdiplomát szerzett és szónoki, írói pályája példaértékű. Testi fogyatékossga nem tántorította el attól, hogy sikeres ember legyen. Siketen és vakon érte el céljait tanítója segítségével. Anne Sullivan élete végéig tanítója volt.

Az emberek számára természetes a látás vagy a hallás, de mások számára egyáltalán nem természetes.

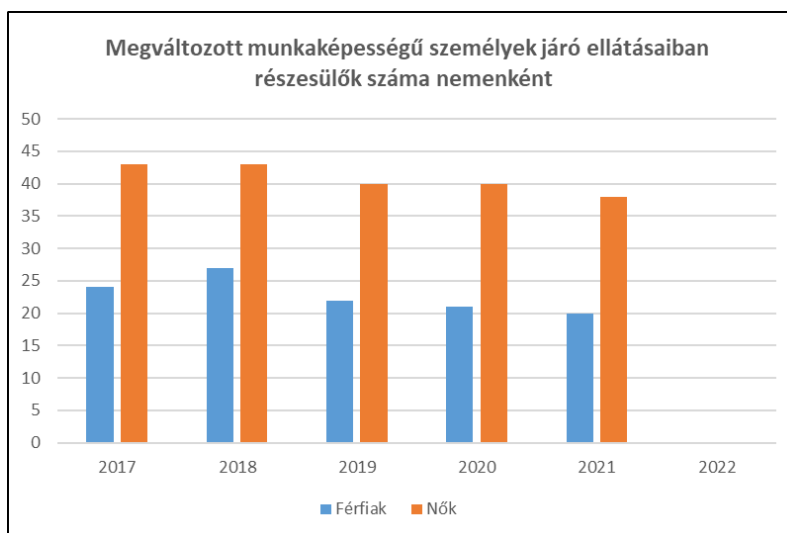
Községünkben fogyatékkal élő személyek családjukkal együtt élnek, teljes mértékű ellátottsággal. Közülük van olyan, akit minden nap szállító jármű visz rehabilitációs foglalkoztatóba. Kisközség révén nem tudunk rehabilitációs foglalkoztatást biztosítani, csak a más községbe történő eljutást.

Az Önkormányzat tudomása szerint, mindegyik fogyatékos részesül valamilyen nemű ellátásban. Helyi intézmények, ahol fogyatékkal élők szabadidős programjai vannak községünkben nincs.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	24	43	67
2018	27	43	70
2019	22	40	62
2020	21	40	61
2021	20	38	58
2022	n.a.	n.a.	-

³⁵ MNTFS 203. p. 23.

- a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;
c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Kérelem alapján a fogyatékkal élő személyek átmeneti segélyben, vagy természetbeni átmeneti segélyben részesülnek. Nincs hátrányos megkülönböztetés, községünkben mindenki elfogadja, támogatja a fogyatékkal élő embereket. 0

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az orvosi rendelőkben minden helyi lakos egyaránt hozzáférhet a rehabilitációs kezelésekhöz. Ilyen helyben végezhető kezelés például a galvánkezelés, mely fájdalomcsillapító hatású, vagy például a tenskezelés (bőrön át végezhető elektromos idegingerlés) A kezelések célja, hogy a betegek visszanyerjék azt az elvesztett képességüket, amely a mindennapi életvitelhez szükséges.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat biztosítja az önkormányzat épülete, az orvosi rendelő és a gyógyszerár és a legtöbb intézményének az akadálymentes megközelíthetőségét.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A Napköziotthonos Óvoda, az Általános Iskola, az Orvosi rendelő, a Gyógyszerár és az újonnan épült Kerekerdő Bölcsőde is megfelel az akadálymentesség feltételeinek.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

f) fogyatékossggal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossggal élő személyek nappali intézménye, stb.);

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

7.4. Fogyatékossggal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékossggal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékossggal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A vakok és gyengénlátók érdekeit védő egyesületről az érintetteknek nincs tudomásuk	Tájékoztatás a Pest Megyei Egyesületekről, elérhetőségükről. (pl.: Vakok és Gyengénlátók Hermina Egyesülete, 1146 Bp. Hermina út 47.) A tájékoztatás plakátokon és a helyi médián keresztül megtörtént, a családtagok segítségével.
Fogyatékossggal élőknek külön program nincs a településen	Programok bővítése

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);
- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;
- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;
- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége
- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;
- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;
- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

10. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

10. 1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők		
Gyermekek	Számítógép,-okostelefon-függőség csökkentése. Generációs szakadékok növekedése	Több szabadtéri, társasági program teremtése, közösségi terek létrehozása Több program szervezése gyermek-felnőtt bevonásával.
Idősek	Nyugdíjas klub tagjainak csökkenése.	Nyugdíjas klub vonzóbbá tétele más helyi nyugdíjas számára.
	Magas az egyedül élők aránya. Gyakran válnak a különféle árusok és házalók áldozatává	Tudatosítani az egymás iránti nyitottságot, bevonni a közéleti szervezésekbe az időseket. A körzeti megbízott által az idősek tájékoztatása ezekről a veszélyekről, a Polgárőrség és a körzeti megbízott által az idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. Az elmúlt

		időszakban megszűnt a házalásos árusok jelenléte, a körzeti megbízottnak köszönhetően. Az idők figyelik egymásra figyelnek és ha észreveszik, hogy házalós érkezik a községbe, rögtön értesítik az Önkormányzatot, illetve a körzeti megbízott rendőrt, vagy a faluvédő csoportot, így azonnali intézkedés történik
Nők	A munka világába való visszatérés megkönnyítése 1 A munka világába való visszatérés megkönnyítése 2 Mentális, lexikális fejlődés elősegítése	Helyben megteremtett munkalehetőség. Gyermekek felügyeletét ellátó szervek bővítése Új, modern könyvtár létrehozása
Fogyatékkal élők	Nincs külön foglalkozás, program számukra.	Programok bővítése.
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>		

10.2. Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák nincsenek hátrányosan megkülönböztetve.
 Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők támogatáshoz jussanak.
 Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek támogatását.
 Folyamatosan odafigyelünk az idők gondozására.
 Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, a nemen alapuló esélyek előmozdítását.
 Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáféréseire.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Generációs együttműködés javítása	Generációs szakadékok növekedésének megállítása. Kevés a településen a gyermekek és idősök közös programja.	Óvodásokat, kisiskolásokat közelebb hozni a nyugdíjas korosztályhoz.	Faluház programjainak fejlesztése, művelődési ház programjainak bővítése. Falunap Újlengyel, Kihívás Napja, Közös szemétszedési akció,	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023–2034) Magyarország Digitális Oktatási Stratégiája (2016-)		Önkormányzat, Egyesületek, Napköziotthonos Óvoda	2028. 12. 31. (vasárnap)	Gyermekek, felnőttek, idősök.	Humán és pénzügyi.	Olyan programokat célszerű kitalálni, melyek rendszeresen megtarthatók és folyamatos az érdeklődés. Az embereknek mindig fel kell keltse az érdeklődését.	
2	Fontos az egészségünk! Előzzük meg a bajt!	A településen nem megoldott az éves tüdőszűrő vizsgálat és a vércukorszint mérés biztosítása sem.	Rendszeres szűrővizsgálatok helyi szinten, ingyenesen. Mindenki időben kapja meg a szükséges orvosi ellátást és iránymutatást.	Magyar Falu Program MFP-UHJ/2023 - Járda felújítása Újlengyel településen VP6-7.2.1.1-21 - Külterületi helyi közutak fejlesztése Újlengyel településen		Több szűrővizsgálat az önkormányzat tanácstermében vagy a művelődési ház épületében. Az alábbi szűrővizsgálatokra lesz szükség: vércukorszint mérés, tüdőszűrés, látásvizsgálat, hallásvizsgálat.	Önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	Lakossági visszajelzések, háziorvosi, szakorvosi adatok.	Pénzügyi és humán.	A szűrővizsgálatok eredményeként későbbiekben kimutatható az egészségi állapotok javulása s azok megtartása. Az időben felismert betegségek könnyebben és rövidebb idő alatt kezelhetőek lesznek.	
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Virtuális függőség csökkentése!	A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az	A természetjárás, szabadidős sportok népszerűsítése.	TOP_PLUSZ-2.1.1-21-PT1-2022-00018 - Újlengyeli Általános Iskola tornatermének	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti	Több szabadtéri program. Közösségi terek kialakítása. Több	Polgármester, Önkormányzat, Családsegítő Szolgálat,	2028. 12. 31. (vasárnap)	Sportszervezők, egyesületeink.	Humán és pénzügyi.	Folyamatos megfigyeléssel és fórumokkal majd a	Társult Önkormányzatok Segítőszolgálat.

	Irány a természet!	indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit.	Számítógép-függőség csökkentése. A mai gyermekeket olyan útra kell terelnünk, ahol érvényesül a személyes kommunikáció, a személyes empátiájuk fejlődése valamint közben társaságban tartózkodnak.	energetikai korszerűsítése	Stratégia (2007-2032)	mozgás a gyermekeknek.	Gyermekjóléti Szolgálat					program javításával fenntartható lehet.	
--	--------------------	--	--	----------------------------	-----------------------	------------------------	-------------------------	--	--	--	--	---	--

III. A nők esélyegyenlősége

1	A munka világába visszatérni vágyó nők segítése	Munkahelyteremtés és a megfelelő gyermekfelügyelettel igyekszünk segíteni a munkát vállaló családanyákat.	Minél könnyebben találjanak munkát és azt meg is tartásák.	VEKOP-6.1.1-21-2021-00035 - Bölcsőde létrehozása Újlengyelben. Magyar Falu Program 2021 MFP-ÖTIK/2021 - Új könyvtár Újlengyelben	A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban " (2021–2030)	Helyben megteremtett munkalehetőség Mentális, lexikális fejlődés elősegítése.	Polgármester, Önkormányzat, Családsegítő Szolgálat,	2028. 12. 31. (vasárnap)	Önkormányzati intézményeink, Iskola, óvoda, bölcsőde, egyesületi tagjaink, civil szervezeteink.	Pénzügyi és humán.	A családok könnyebb egzisztenciális helyzete tapasztalhatóvá válik. Az édesanyák aktívabb szerepet tudnak vállalni az intézményi szervezésekben, mentális egészségük és kiegyensúlyozottságuk érzékelhetővé válik. A munkanélküliség aránya javuló tendenciát mutat hosszú távon.	
---	---	---	--	--	---	---	---	--------------------------	---	--------------------	---	--

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Modern és aktív időskor biztosítása	A települési rendezvényeken egyre kevesebb nyugdíja, időskorú vesz részt. Ezen kívánunk javítani elsősorban. Internet és okostelefon	Idősek, nyugdíjasok otthonról kimozdítása. Az "okosvilág"-ban való	Önkormányzat költségvetése, faluház projekt, Humán Szolgáltatásfejlesztési Konceptió.	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2023-2024)	Az idősek elősegítése elsősorban a közösségi oldalak használatával kapcsolatban. A chat-es felületek	Polgármester, Önkormányzat, Családsegítő Szolgálat,	2028. 12. 31. (vasárnap)	Hivatali,- önkormányzati dolgozók, orvosi rendelő, nyugdíjas egyesület.	Humán és pénzügyi.	A technika fejlődésének figyelembe vételével mindenképp fenntartható.	
---	-------------------------------------	--	--	---	--	--	---	--------------------------	---	--------------------	---	--

		jártasságuk folyamatosan fejlődik, de még többet kívánunk segíteni nekik ebben. Szeretnénk, hogy a mai modern világban érvényesülni tudjanak.	jártasságuk önállósodjon.			megismertetése és minél gyakoribb alkalmazásának megtanítása, levelező rendszerek bemutatása és hasznos felhasználásának ismertetése.						
--	--	---	---------------------------	--	--	---	--	--	--	--	--	--

3.1 A megvalósítás előkészítése

Az Önkormányzat az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot támogassák.

Az Önkormányzat azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Az Önkormányzat a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, a HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik. A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül. A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására. A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,

- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a

tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, például évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t módosítani szükséges, ha megállapításában lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

10.4. Elfogadás módja és dátuma

I. Az Újlengyel Község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Újlengyel Község Önkormányzatának képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot megvitatta és 104/2023. (XI.13.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

--

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Újlengyel, 2023. 11. 15.

Petrányi Tamás
polgármester